

Stödmaterial för nyanlända familjer med invandrarbakgrund: En handbok för att navigera i det finländska skolsystemet

Verksamhetsinriktat arbete

Jenna Metsänkivi och Petra Widing

Lärdomsprov

Ergoterapeut och Socionom

2025 (publiceringsårta)

Lärdomsprov

Jenna Metsänkivi & Petra Widing

Stödmaterial för nyanlända familjer med invandrabakgrund: En handbok för att navigera i det finländska skolsystemet

Yrkeshögskolan Arcada: Ergoterapeut och Socionom, 2025.

Uppdragsgivare:

Helsingfors stad/ svenskspråkig elevvård

Sammandrag:

Detta lärdomsprov är ett verksamhetsinriktat arbete för Helsingfors stad med målet att stödja nyanlända familjer i deras anpassning till det finländska skolsystemet. Som slutprodukt utvecklades en handbok med titeln *“Skolresan börjar här! – En handbok för att navigera i det finländska skolsystemet”*, som riktar sig till föräldrar och barn i åldern 6–12 år. Handboken är tänkt att användas av både barn och föräldrar tillsammans och fungerar som ett enkelt och tillgängligt verktyg för att skapa förståelse för den finländska skolvardagen. Arbetet byggde på produktutveckling som metod och följde de sju steg som beskrivs av Salonen (2013). Metoden användes för att planera, utveckla och utforma handboken på ett strukturerat sätt anpassat efter målgruppens specifika behov. Innehållet baserades på en kartläggning av de särskilda behov som nyanlända familjer kan ha vid mötet med den finländska skolan och materialet anpassades för att på ett lättförståeligt sätt möta dessa behov. Den teoretiska referensramen baseras på empowerment, Bronfenbrenners systemekologiska teori samt begreppen resiliens och inklusion. Dessa teorier och begrepp har använts för att stärka barnens och föräldrarnas möjligheter till aktivt deltagande i skolprocessen och för att öka deras förmåga att hantera de utmaningar som kan uppstå vid integration. Syftet med handboken är att ge nyanlända familjer relevant information och stöd för att kunna fatta välgrundade beslut om barnens skolgång. Genom att tydliggöra skolans strukturer, rutiner och stödsystem strävar materialet efter att främja både trygghet och delaktighet vilket i sin tur underlättar integrationen i det finländska skolsystemet.

Nyckelord: Invandrare, nyanlända familjer, Helsingfors stad/svenskspråkig elevvård, finländska skolsystemet, empowerment, resiliens, Bronfenbrenners systemekologiska teori

Degree Thesis

Jenna Metsänkivi & Petra Widing

Support material for newly arrived families with an immigrant background: A handbook for navigating the Finnish school system

Arcada University of Applied Sciences: Bachelor's degree in occupational therapy and social work, 2025.

Commissioned by:

City of Helsinki/ Swedish speaking student welfare

Abstract:

This thesis is a practice-oriented project for the city of Helsinki, aimed at supporting newly arrived families in their adaptation to the Finnish school system. The final product is a handbook titled "*Skolresan börjar här! – En handbok för att navigera i det finländska skolsystemet*", which targets parents and children aged 6–12. The handbook is designed to be used by both children and parents together and serves as a simple, accessible tool to help them understand Finnish school routines. The work is based on product development method and follows the seven steps described by Salonen (2013). This method was used to plan, develop and design the handbook in a structured way that is adapted to the specific needs of the target group. The content is based on the identification of the needs that newly arrived families may have when encountering the Finnish school system and the material is adapted to meet these needs in an easily understandable way. The theoretical framework is based on empowerment, Bronfenbrenner's ecological systems theory and the concepts of resilience and inclusion. These theories and concepts have been used to strengthen the opportunities for both children and parents to actively participate in the school process and to increase their ability to handle the challenges that may arise during integration. The aim of the handbook is to provide newly arrived families with relevant information and support to help them make informed decisions about their children's education. By clarifying the structures, routines and support systems of the school, the material aims to promote both security and participation which in turn facilitates integration into the Finnish school system.

Keywords: Immigrant, newly arrived families, City of Helsinki/Swedish speaking student welfare, Finnish school system, empowerment, resilience, Bronfenbrenner's ecological system theory

Opinnäyte

Jenna Metsänkivi & Petra Widing

Tukimateriaali vastikään Suomeen muuttaneille perheille, joilla on maahanmuuttajatausta: Käsikirja Suomen koulujärjestelmässä navigointiin

Yrkeshögskolan Arcada: Toimintaterapeutti ja Sosionomi, 2025.

Toimeksiantaja:

Helsingin kaupunki/ ruotsinkielinen oppilashuolto

Tiivistelmä:

Tämä opinnäytetyö on toiminnallinen työ Helsingin kaupungille, jonka tavoitteena on tukea maahan saapuneiden perheiden sopeutumista suomalaiseen koulujärjestelmään. Tässä opinnäytetyössä kehitettiin käsikirja nimeltä *“Skolresan börjar här! – En handbok för att navigera i det finländska skolsystemet”*, joka on suunnattu perheille, joissa on 6–12-vuotiaita lapsia. Käsikirja on tarkoitettu käytettäväksi yhdessä vanhempien ja lasten kanssa ja se toimii yksinkertaisena ja helposti ymmärrettävänä työkaluna, joka auttaa hahmottamaan suomalaisen kouluelämän arkea. Työ perustui tuotekehityksen menetelmään ja se seurasi Salosen (2013) kuvaamia seitsemää vaihetta. Näitä vaiheita hyödynnettiin käsikirjan suunnittelussa, kehittämisessä ja muotoilussa siten, että lopputuote vastasi kohderyhmän erityistarpeita. Sisältö pohjautuu kartoittamiseen siitä, millaisia erityistarpeita maahan saapuneilla perheillä voi olla suomalaisen koulun kohtaamisessa ja materiaali on muokattu vastaamaan näitä tarpeita selkeästi ja ymmärrettävästi. Teoreettinen viitekehys nojaa empowerment- eli voimaannuttamisteoriaan, Bronfenbrennerin systeemiekologiseen teoriaan sekä resilienssin ja inklusion käsitteisiin. Näiden teorioiden ja käsitteiden avulla on pyritty tukemaan lasten ja vanhempien mahdollisuuksia osallistua aktiivisesti kouluprosessiin ja parantamaan heidän valmiuksiaan kohdata integraation aikana ilmeneviä haasteita. Käsikirjan tarkoituksena on tarjota maahan saapuneille perheille ajankohtaista tietoa ja tukea, jotta he voivat tehdä hyvin perusteltuja päätöksiä lasten koulunkäynnistä. Selkeyttämällä koulun rakenteita, käytäntöjä ja tukijärjestelmiä, materiaali pyrkii edistämään sekä turvallisuuden että osallisuuden kokemusta, mikä puolestaan helpottaa perheiden sopeutumista suomalaiseen koulujärjestelmään.

Avainsanat: Maahanmuuttaja, vastasaapuneet perheet, Helsingin kaupunki/ruotsinkielinen oppilashuolto, Suomen koulujärjestelmä, voimaannuttaminen, resilienssi, Bronfenbrennerin systeemiekologinen teoria

Innehåll

1	Inledning	1
2	Bakgrund	2
2.1	Skillnader mellan begreppen invandrare, flykting och nyanlända	2
2.2	Invandringens ökning och utmaningar för nyanlända familjer	3
2.3	Förberedande undervisning och språkundervisning för elever med invandrarbakgrund	4
2.4	Utmaningar och konsekvenser för anpassning och integration	6
2.5	Stödåtgärder för invandrarfamiljer i Finland	7
3	Tidigare forskning	9
3.1	Utmaningar i integration: Politisk osäkerhet och familjedynamik	9
3.2	Stödprogram för invandrarfamiljer: Anpassning och styrka	11
3.3	Invandras behov: Stöd för integration och välbefinnande	12
3.4	PISA resultat: Hur invandrarbakgrund påverkar elevers skolprestationer	14
3.5	Inklusion och empowerment i utbildning	15
4	Syfte	15
5	Teoretisk referensram	15
5.1	Empowerment	16
5.2	Resiliens som begrepp: att hantera svårigheter	18
5.3	Bronfenbrenners systemekologiska teori	19
6	Metod	20
6.1	Metodval för utveckling av stödmaterial	20
6.2	Utvecklingsprocessen av stödmaterial	21
6.3	Startskedet	22
6.4	Planeringsskedet	23
6.5	Inledningsskedet	24
6.6	Bearbetningsskedet	28
6.7	Granskningsskedet	31
6.8	Slutskedet	33
6.9	Slutprodukt	34
6.10	Etiska aspekter	34
7	Diskussion	36
7.1	Metoddiskussion	36
7.2	Resultatdiskussion	37
7.3	Vidare forskning	38
8	Källor	40

1 Inledning

I dagens samhälle har invandringen ökat vilket har lett till en större kulturell och språklig variation i skolorna i Finland. Detta innebär nya utmaningar för både skolorna och de nyanlända familjerna. För individer kan det innebära svårigheter att lära sig språket och anpassa sig till den finländska kulturen. På samhällsnivå innebär det att resurser och tjänster måste anpassas för att möta den ökande variationen. Många familjer kan ha svårt att förstå det finländska skolsystemet och hitta relevant information vilket kan skapa en känsla av utanförskap.

En av de största utmaningarna för invandrarfamiljer är att både förstå det finska språket och anpassa sig till den finländska kulturen. Dessa svårigheter påverkar inte bara den sociala integrationen utan gör det också svårare att anpassa sig i skolmiljön. Språkbarriärer kan till exempel göra det svårt för barn att följa undervisningen och för föräldrar att delta i skolans aktiviteter vilket kan leda till en känsla av utanförskap. Enligt Pulkkinen et al. (2024) skapar bristande språkkunskaper och kulturella skillnader betydande utmaningar för både individen och familjen, vilket i sin tur gör det svårt att få tillgång till samhällstjänster och nödvändigt stöd. Detta syns tydligt i Pisa-testresultaten där ungdomar med invandrarbakgrund ofta har lägre prestationer jämfört med sina finländska jämnåriga. Pisa-resultaten är relevanta eftersom de visar hur språkbarriärer och kulturella skillnader påverkar ungdomars prestationer på lång sikt och ger en tydlig bild av hur dessa faktorer påverkar deras utbildning. I en rapport från Institutet för hälsa och välfärd (2024a) lyfts det fram att språkkunskaper är avgörande för att kunna orientera sig i det finländska samhället. Många invandrare anser att tillgång till språkundervisning och stöd är bland de mest centrala behoven.

För att invandrarfamiljer ska känna sig inkluderade och delaktiga i skolgemenskapen är det viktigt att erbjuda lättförståeligt och anpassat stödmaterial. Detta lärdomsprov är ett verksamhetsinriktat arbete, beställt av Helsingfors stad svenskspråkiga elevvård, som syftar till att utveckla stödmaterial för nyanlända invandrarfamiljer. I arbetet används produktutveckling som metod för att skapa material som är anpassat efter målgruppens behov.

Målet med arbetet var att skapa en handbok som både barn och föräldrar skulle kunna använda tillsammans. Handboken skulle ge föräldrar konkreta verktyg för att stödja sitt barns delaktighet i skolvardagen, exempelvis genom att förklara skolans rutiner eller ge tips på hur man kan hjälpa sitt barn med läxor. Målet var att handboken skulle fungera som ett gemensamt verktyg för hela familjen och på så sätt främja deras integration i det finländska samhället samt öka delaktigheten i skolmiljön.

2 Bakgrund

I detta kapitel presenteras viktiga delar som handlar om invandring och integration. Här förklaras även skillnaderna mellan begreppen invandrare, flykting och nyanlända. Kapitlet lyfter också fram hur invandringen har ökat, vilka utmaningar nyanlända familjer möter samt vilka lagar och insatser som finns inom undervisningen för elever med invandrarbakgrund. Dessutom beskrivs vilka svårigheter som kan påverka anpassning och integration och vilket stöd som finns för invandrarfamiljer i Finland.

2.1 Skillnader mellan begreppen invandrare, flykting och nyanlända

För att skapa en tydlig förståelse av de olika begreppen som används i arbetet är det viktigt att förtydliga skillnaderna mellan invandrare, flyktingar och nyanlända. I detta examensarbete har fokus lagts på nyanlända vilket avser personer som nyligen har flyttat till Finland.

En invandrare är en person som har valt att flytta till ett annat land för att bo där under en längre tid. Vanligtvis gör man det för att söka bättre levnadsförhållanden, arbete eller utbildning. I Finland räknas en person som invandrare om de planerar att stanna här i minst ett år. De flesta invandrare kommer från länder som Estland, Ryssland och Irak. (Suomen pakolaisapu, u.å.)

Flyktingar tvingas däremot lämna sitt hemland på grund av hot som förföljelse, krig eller våld. Internationellt skydd beviljas om det finns rädsla för förföljelse baserat på faktorer

som ursprung, nationalitet, religion, samhällsgrupp eller politiska åsikter. (Suomen pakolaisapu, u.å.)

Tvångsmigranter är en bredare grupp som omfattar både flyktingar och personer som tvingas lämna sina hem av andra skäl, såsom naturkatastrofer, ekonomiska kriser eller extrem fattigdom. Dessa personer söker också skydd och ett bättre liv men de har inte alltid samma rätt till internationellt skydd som flyktingar. (Amnesty International, u.å.)

I Finland används termen nyanlända för personer som nyligen har flyttat hit och fått uppehållstillstånd vilket innebär att de har rätt att bo i landet. Detta inkluderar ofta personer som kommer hit som kvotflyktingar vilket betyder att de har blivit utvalda genom internationella flyktingprogram eller genom familjeåterförening där de återförenas med familjemedlemmar som redan bor i Finland. Familjeåterförening kan också innebära att personer kommer hit för att återförenas med sin finska make eller maka. Dessutom kan personer flytta till Finland för att arbeta vilket innebär att de söker jobb och får uppehållstillstånd baserat på sin anställning. När barn börjar skolan i Finland efter att ha bott utomlands kallas de för nyanlända elever. (Immigrant.org, u.å.; Inrikesministeriet, u.å.; Migrationsverket, u.å.)

2.2 Invandringens ökning och utmaningar för nyanlända familjer

Under 2023 ökade invandringen till Finland betydligt, med totalt 71 918 personer som flyttade till landet, vilket är det högsta antalet sedan statistikföringen började. En stor andel av dessa nyanlända var ukrainare som sökte tillfälligt skydd på grund av kriget i Ukraina. Samtidigt föddes väldigt få barn vilket visar att invandring är viktig för att landet ska fungera och utvecklas. Enligt Migrationsverket (2024) påverkas denna utveckling bland annat av de pågående konflikterna i världen och den ekonomiska situationen.

Orsakerna till denna ökade invandring är flera. Dels har Rysslands krig mot Ukraina lett till att många ukrainare söker skydd i Finland. Både den ekonomiska nedgången och bristen på arbetskraft har ökat behovet av arbetskraftsinvandring. Dessutom har ansökningar om uppehållstillstånd för studier och familjeåterförening ökat vilket ytterligare har påverkat invandringen. (Migrationsverket, 2024)

Enligt Institutet för hälsa och välfärd (2024) är familjeskäl, som att återförenas med sin familj, en vanlig orsak till att många invandrar till Finland. Det är ofta kvinnor och barn under 15 år som kommer tillsammans. Att flytta till ett nytt land innebär många utmaningar, som att anpassa sig vid en ny kultur, bygga upp ett socialt nätverk och klara av de krav och förväntningar som finns i det nya samhället.

Denna förändring påverkar familjers välbefinnande på flera sätt. Många upplever svårigheter som social isolering, språkliga utmaningar och förändrade roller inom familjen. För att skapa trygghet och stödja integrationen i det finländska samhället är det viktigt med olika stödsatser, som familjerådgivning, språkundervisning och tillgång till hälso- och sjukvård. (Institutet för hälsa och välfärd, 2024)

För unga invandrare är det också viktigt med riktade insatser inom utbildning och fritidsverksamhet. Forskning visar att nyanlända ungdomar löper högre risk för socialt utanförskap och mobbning samt att det kan vara svårt för dem att känna sig tillhöriga. För att skapa en inkluderande och trygg miljö är det viktigt att skolan och samhället arbetar aktivt för att förstå och respektera kulturella skillnader samt skapar lika möjligheter för alla. (Institutet för hälsa och välfärd, 2024)

2.3 Förberedande undervisning och språkundervisning för elever med invandrarbakgrund

FN:s konvention om barnets rättigheter säger att alla barn har rätt till utbildning och en trygg miljö att lära sig i. Konventionen betonar att barnets bästa ska vara i fokus vid alla beslut som rör barnet. Det betyder att utbildning ska vara tillgänglig för alla oavsett bakgrund. Detta gäller också nyanlända barn som ofta behöver extra stöd för att komma in i det nya samhället. Enligt Utbildningsstyrelsen (u.å.a.) ska barnets bästa alltid beaktas när utbildning planeras och genomförs. Det innebär att resurser och stöd ska finnas för att alla barn ska kunna delta fullt i undervisningen. (UNICEF, 2024)

Grundskolelagen (Lagen om grundläggande utbildning 628/1998) säkerställer att alla barn har rätt till utbildning och särskilt stöd. För att ge barn med invandrarbakgrund de bästa möjliga förutsättningarna erbjuds förberedande undervisning innan de börjar den

vanliga utbildningen. Denna undervisning är särskilt viktig för elever som ännu inte behärskar finska eller svenska tillräckligt för att kunna följa den vanliga undervisningen. (Utbildningsstyrelsen, 2015, s. 10–12)

Enligt Utbildningsstyrelsen (u.å.b) fanns det 203 skolor som erbjöd svenskspråkig utbildning år 2023, med totalt 33 906 inskrivna elever. Inom den svenskspråkiga grundskolan är 84 procent av eleverna svenskspråkiga. Samtidigt har cirka 11 procent av eleverna finska som modersmål och omkring 5 procent har ett annat modersmål än svenska eller finska. För elever med bristande kunskaper i svenska eller finska erbjuds förberedande undervisning så att de kan börja följa den vanliga undervisningen. (Utbildningsstyrelsen, u.å.c)

Under den förberedande undervisningen som ofta pågår i ett år får eleverna grundläggande språkkunskaper och kunskap om det finländska samhället och kulturen. Detta innefattar både språkundervisning och ämnesstudier som hjälper eleverna att utveckla språklig och kulturell förståelse. För elever mellan 6 och 10 år ska minst 900 timmars undervisning erbjudas, medan äldre elever ska få minst 1000 timmar. Målet är att eleverna ska få en bra grund för att kunna delta i den vanliga undervisningen och förbereda sig på att använda svenska och finska i sin fortsatta utbildning. När en elev bedöms ha tillräckliga kunskaper i finska eller svenska har de rätt att börja grundskolan. (Lag om grundläggande utbildning, 1998; Utbildningsstyrelsen, 2015, s. 10–12)

Finlands grundlag erkänner både svenska och finska som nationalspråk. Undervisningen i svenska och finska som andraspråk ingår i ämnet modersmål och litteratur med syftet att stärka elevernas språkliga och kulturella identitet samt utveckla deras flerspråkighet. Enligt Korkala et al. (2021) studerade totalt 36 600 elever med invandrarbakgrund svenska eller finska som andraspråk inom den grundläggande utbildningen år 2018. Av dessa läste cirka 36 000 finska som andraspråk och knappt 600 svenska som andraspråk.

Elever med invandrarbakgrund kan också få stöd för sitt modersmål. Det finns möjlighet att studera sitt modersmål som ett eget ämne eller som en del av annan undervisning. Syftet är att stärka elevernas identitet, bevara deras kulturella arv och främja deras

språkutveckling. Genom modersmålsundervisningen får elever möjlighet att utveckla både sitt modersmål och de nationella språken. (Utbildningsstyrelsen, 2023)

Svenskspråkig utbildning för elever med invandrabakgrund handlar inte bara om språk utan också om kulturell integration. Förutom språkundervisning stödjer utbildningen elevernas anpassning och förståelse för det finländska samhället. Enligt Utbildningsstyrelsen (2023) deltar elever i integrationsprogram som hjälper dem att stärka sina sociala nätverk och förbereda dem för att aktivt delta i samhället. Detta sker genom ämnesbaserad undervisning och aktiviteter som uppmuntrar samarbete med svenskspråkiga elever och lokalsamhällen.

2.4 Utmaningar och konsekvenser för anpassning och integration

Att anpassa sig till ett nytt land innebär många utmaningar för nyanlända invandrare och flyktingar. En av de största utmaningarna är att förstå och anpassa sig till en annan kultur. De kulturella skillnaderna, som nya sociala normer och traditioner, påverkar hur väl individer integreras i det finska samhället. Föräldrar med invandrabakgrund kan ha svårt att förstå det nya skolsystemet och de förändrade uppfostringsmetoderna medan barn ofta känner en dragning mellan sina ursprungliga kulturella värderingar och de nya. Detta leder till konflikter som påverkar både familjerelationer och skolgången för barnen. (Institutet för hälsa och välfärd, 2024)

Enligt Alitolppa-Niitamo och Säävälä (2013, s. 5–12) skiljer sig orsakerna till att människor flyttar och detta påverkar hur de upplever sin nya situation. Flytten kan vara både positiv eller negativ beroende på individuella förväntningar och omständigheter. Andra faktorer som personlighet och ålder spelar också roll för hur lätt eller svårt det är att anpassa sig. I vissa fall är flytten inte ett eget val utan ett beslut fattat av andra vilket kan påverka känslorna kring den nya omgivningen.

En annan stor utmaning är stressen som uppstår vid en flytt. Många upplever stress på grund av att de lämnar familj, vänner och hem. En av de största stressfaktorerna är ofta att man måste vänja sig vid en ny kultur och nya normer. För många innebär detta att de

måste lämna bakom sig vanor och beteenden som tidigare kändes naturliga. (Alitolppa-Niitamo & Säävälä, 2013, s. 5–12)

Enligt Institutet för hälsa och välfärd (2024) möter invandrare i Finland flera hinder varav språkbarriären är en av de största. Om man inte talar språket kan det bli svårt att kommunicera med myndigheter, skolor och sjukvård vilket kan leda till missförstånd. Detta påverkar också barnens skolgång och integration. I en undersökning från Yle (2016) anser lärare att barnens integration försämras om de inte umgås med finskspråkiga barn vilket gör att de inte lär sig finska ordentligt.

Diskriminering och fördomar kan också försvåra integrationen. Enligt Gardberg och Huldin (2020) kan detta visa sig genom rasism, etnisk profilering eller social exkludering vilket kan påverka den psykiska hälsan och möjligheter till arbete och utbildning. Deras undersökning visade att barn och ungdomar med utländsk bakgrund ofta har sämre läsförmåga än sina kamrater och utsätts för diskriminering eller mobbning i skolan.

Anpassningen till ett nytt land medför ofta utmaningar för familjelivet. MIELI rf (2023) lyfter fram att barn som snabbt lär sig det nya språket ofta får ett större ansvar hemma något som kan skapa konflikter. Föräldrar som inte behärskar språket upplever ibland en känsla av otillräcklighet vilket påverkar deras psykiska välbefinnande. Rajeh (2023) betonar också att traditionella könsroller kan finnas kvar i familjen och göra det svårt för kvinnor att balansera familjens behov och samhällets förväntningar. En viktig faktor för att hantera dessa svårigheter är öppen kommunikation och tillgång till stödresurser.

2.5 Stödåtgärder för invandrarfamiljer i Finland

Invandrare i Finland upplever ofta att de behöver stöd inom flera områden för att kunna integrera sig i samhället. Ett vanligt behov är att lära sig finska eller svenska för att kunna förstå och göra sig förstådd i vardagliga situationer och för att delta aktivt på arbetsmarknaden. Enligt Institutet för hälsa och välfärd (2024a) är språkkunskaper avgörande för att kunna navigera i det finländska samhället och många invandrare upplever att tillgången till språkundervisning och stöd är bland de viktigaste behoven. Förutom språkundervisning är det också viktigt att bygga sociala nätverk och delta i samhällsaktiviteter. Många

invandrare känner sig stressade eller upplever psykisk ohälsa på grund av anpassnings-
svårigheter och diskriminering vilket gör tillgången till hälso- och sjukvårdstjänster samt
psykosocialt stöd ännu viktigare.

För att möta dessa behov erbjuder Finland en rad tjänster för att stödja invandrare. När
nyanlända kommer till landet genomförs en behovskartläggning där myndigheter identi-
fierar specifika behov och en individuell plan utformas för att stödja deras integration.
Detta kan innefatta språkundervisning, socialt stöd och hjälp med sysselsättning. Arbets-
och näringsministeriet (u.å.) tillhandahåller välkomstguider och broschyrer på 15 olika
språk för att informera nyanlända om det finländska samhället. Dessa guider delas ut av
myndigheter som Migrationsverket och Myndigheten för digitalisering och befolknings-
data. (Suomi, 2022)

En viktig del av detta stöd är guiden "Välkommen till Finland", som ger en översikt av
landet för nyanlända, med information om kultur och hur det finska samhället är organi-
serat. Guiden har publicerats av Arbets- och näringsministeriet (2022) och är ett värdefullt
verktyg för nyanlända. För att stötta invandrare som lär sig svenska som andraspråk har
Utbildningsstyrelsen (Hemminki-Reijonen, 2021) publicerat materialtips där det rekom-
menderas att man använder interaktiva metoder och resurser som gör språkinläringen
roligare och mer effektiv. Dessa verktyg kan vara viktiga för att hjälpa invandrare att
snabbt utveckla sina språkkunskaper och integrera sig i det finländska samhället.

Förutom den tryckta informationen finns även Info Finland (2024) som publiceras av
Finlands regering. Denna webbplats fungerar som en guide för personer som planerar att
flytta till Finland eller redan bor här och erbjuder information om det finländska skolsy-
stemet och andra aspekter av vardagslivet på 12 olika språk.

För att stödja föräldraskap erbjuds invandrarfamiljer förberedande undervisning för barn
och ungdomar som nyligen flyttat till Finland. Denna undervisning som varar ett år riktar
sig till barn i förskole- och grundskoleålder som ännu inte har de språkliga färdigheterna
för att delta i den grundläggande utbildningen. Om det behövs kan eleverna fortsätta med
finska eller svenska som andraspråk. Föräldraskapet stöds indirekt genom att barnen får
hjälp att anpassa sig till det finländska skolsystemet vilket underlättar för föräldrarna att

hantera den nya situationen. Dessutom har alla barn och ungdomar från förskola till gymnasiet rätt till elevvård som är en viktig resurs för att stödja elevernas lärande, hälsa och välbefinnande och därmed även deras föräldrars förmåga att stödja barnens utveckling. (Castaneda et al., 2018)

För att ytterligare underlätta integrationen är stödmaterial nödvändigt för att invandrarfamiljer ska kunna navigera sin nya livssituation. Genom att erbjuda tillgängliga och lättförståeliga resurser kan dessa familjer få den information och det stöd de behöver för att integrera sig i det finska samhället. Det är viktigt att materialet är utformat på ett sådant sätt att det tar hänsyn till språkbarriärer och kulturella skillnader vilket gör det lättare för invandrare att förstå och använda tjänsterna. Många invandrare upplever isolering och osäkerhet vilket kan leda till psykisk ohälsa och svårigheter att anpassa sig till det nya samhället. Genom att erbjuda tillgång till både språkundervisning och psykosocialt stöd kan dessa känslor minska vilket främjar en starkare känsla av tillhörighet och välmående. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos [THL], 2024a; Arbets- och näringsministeriet, 2022)

3 Tidigare forskning

Denna del fokuserar på tidigare forskning inom ämnet. En litteratursökning har genomförts med hjälp av databaserna Academic Search Complete (EBSCO), ScienceDirect, SpringerLink, Sage Journals samt PubMed och Google Scholar för att bredda sökningen. Artiklarna belyser familjernas utmaningar och föräldrars strategier vilket ger en djupare förståelse för frågor kring integration och hur familjer anpassar sig till nya samhällen.

3.1 Utmaningar i integration: Politisk osäkerhet och familjedynamik

Dånge (2022) genomförde en longitudinell studie där unga flyktingar i Danmark följdes under två år för att undersöka deras framtidsdrömmar och handlingsförmåga. Målgruppen bestod av unga mellan 16 och 25 år som nyligen anlant till Danmark. Studien inkluderade 50 deltagare och syftet var att kartlägga deras uppfattningar om framtiden och vilka faktorer som påverkade deras möjligheter att nå sina mål. Forskningen visade att deras möjlighet att förverkliga sina drömmar ofta var begränsad av politisk osäkerhet och ett stort fokus på återvändande. Trots dessa hinder delade deltagarna gemensamma drag, de såg

Danmark som en trygg plats och hade tydliga visioner om arbete och stabilitet. Studien understryker betydelsen av utbildning och sociala nätverk för deras välbefinnande och mentala hälsa. Den politiska osäkerheten kring deras rätt att stanna försvårade både deras integration och långsiktiga planering. Dånge (2022) påpekar behovet av ökad förståelse för de långsiktiga konsekvenserna av att leva i ständig osäkerhet, särskilt när det gäller ungas framtidsplaner och integration.

Rajeh (2023) undersöker invandringens påverkan på familjeroller ur kvinnors perspektiv i en kvalitativ studie. Genom intervjuer med invandrarkvinnor utforskar Rajeh de förändringar som invandringen medför för kvinnors roller och ansvar inom familjen. Resultaten visar att kvinnor ofta tar på sig nya ansvarsområden, både ekonomiska och sociala, som ett svar på de utmaningar som den nya livssituationen innebär. Forskningen belyser hur invandringsprocessen inte bara påverkar individens liv utan också omformar familjestrukturer och relationer. Kvinnors upplevelser och deras strategier för att hantera dessa förändringar ger viktiga insikter i hur könsroller och familjedynamik påverkas av externa faktorer som politisk osäkerhet och kulturell anpassning.

Vesely et al. (2019) studerade hur invandringspolitik påverkar den fysiska och psykiska hälsan hos immigrantfamiljer genom en kvantitativ studie som involverade enkäter och intervjuer med familjemedlemmar i olika åldrar. Forskarna analyserade kopplingen mellan stress, trauma och osäkerhet relaterat till familjernas invandringsstatus och hur dessa faktorer påverkade både barn och vuxna. Resultaten visade att osäkerheten kring uppehållstillstånd och politiska beslut hade en negativ inverkan på familjernas förmåga att göra långsiktiga planer och integrera sig i samhället. Detta resultat stämmer överens med Dånge (2022) forskning, där politisk osäkerhet också visade sig ha en negativ inverkan på unga flyktingars förmåga att planera för framtiden och integrera sig. Vesely et al. (2019) betonar behovet av förändringar i invandringspolitiken för att minska de negativa effekterna och förbättra immigrantfamiljernas livskvalitet.

Forskningen från Dånge (2022), Rajeh (2023) och Vesely et al. (2019) visar på de stora utmaningar som unga flyktingar och immigrantfamiljer möter. Politisk osäkerhet, förändringar i familjelivet och påverkan på deras hälsa gör det svårt för dem att bygga en trygg framtid. Alla tre studierna lyfter fram hur viktigt det är med stabila och stödjande

strukturer som kan hjälpa individer och familjer att planera för framtiden, känna sig inkluderade och må bättre i sina nya liv.

3.2 Stödprogram för invandrarfamiljer: Anpassning och styrka

Under de senaste tio åren har antalet människor som tvingats fly fördubblats och nådde 89,3 miljoner år 2021, varav omkring 40 % var barn. (UNHCR, 2022) Denna ökning påverkar länder globalt och medför många utmaningar för familjer i deras nya livssituationer. Enligt Hamari et al. (2021) möter invandrarföräldrar hinder som arbetslöshet, dåliga bostadsområden och diskriminering, vilket ofta leder till psykiska problem som PTSD och depression. Dessa faktorer påverkar inte bara familjernas välbefinnande, utan försvårar också deras anpassning till samhället, vilket Blackmore et al. (2020) visar i sin forskning. För att minska stressen och underlätta integrationen visar forskningen vikten av att tidigt ge stöd till föräldrar vilket kan hjälpa dem att hantera sina nya liv.

Forskning visar att ungdomar ofta anpassar sig snabbare till den nya kulturen än sina föräldrar, vilket enligt Birman (2006) kan skapa en generationsklyfta som leder till ytterligare stress för familjer. Västhagen et al. (2022) fann i sin forskning i Sverige att språket är en avgörande faktor för integration eftersom det hjälper föräldrar att bygga sociala nätverk och engagera sig i samhället. Vidare visade deras forskning att föräldrar som aktivt deltar i den nya kulturen också bidrar positivt till sina barns välmående. Birman (2006) sammanställde 138 forskningsartiklar och konstaterade att invandrarfamiljer ofta möter särskilda svårigheter, såsom trauman, men att de också har stora styrkor som kan stödja integrationsprocessen.

Föräldraskap kan fungera som en styrka för flyktingar, även för dem som tvingats lämna sina hemländer på grund av krig eller förföljelse. Enligt Västhagen et al. (2022) fungerar familjestrukturen som en skyddsfaktor, medan Scharpf et al. (2021) visar att föräldrars psykiska hälsa har en direkt påverkan på barnens välmående. Deras forskning lyfter fram vikten av att ge föräldrar det stöd de behöver för att bättre kunna stödja sina barn. Stödprogram som "Family Strengthening Intervention for Refugees (FSI-R)" och "Parent Management Training - Oregon Model (PMTO)" har enligt Bjørknes och Manger (2013)

visat sig vara effektiva. Samtidigt visar Uphoff et al. (2020) att det fortfarande finns ett behov av program som är specifikt anpassade för flyktingfamiljer.

Enligt Hamari et al. (2021) spelar föräldrastödsprogram en central roll för att förbättra välbefinnandet hos invandrarfamiljer. Deras forskning visar att dessa program erbjuder resurser och hjälp under integrationsprocessen genom gruppbaseade metoder som workshops och stödgrupper. Ämnen som positivt föräldraskap och stresshantering diskuteras ofta vilket hjälper föräldrar att bygga självförtroende och dela erfarenheter med andra. Hamari et al. (2021) visar också att programmets framgång beror på hur väl det anpassas till familjernas kulturella och språkliga behov.

Enligt Migrationsverket (2022) är PIA-projektet i Sverige ett exempel på ett framgångsrikt initiativ som syftar till att utveckla evidensbaserade program för att stärka resiliens bland nyanlända flyktingfamiljer. Genom kvalitativa forskningsstudier har projektet identifierat de utmaningar som föräldrar möter under integrationsprocessen och ökat medvetenheten om dessa. Betancourt et al. (2015) har genomfört forskning på flyktingfamiljer från arabiska, kurdiska och somaliska språkgrupper i Sverige. Deras resultat pekar på att liknande program kan vara effektiva för att stödja föräldrar i att hantera de utmaningar de ställs inför under integrationen. Forskningen bekräftar därmed PIA-projektets fokus på att stärka föräldrars resiliens och öka deras delaktighet i integrationsprocessen.

Vidare visar Betancourt et al. (2015) att språket är avgörande för integrationen, både för att bygga sociala nätverk och för att hjälpa barn att anpassa sig. Deras forskning framhäver även vikten av att föräldrastödsprogram är kulturellt och språkligt anpassade för att skapa en inkluderande och stödjande miljö. Genom att ge föräldrar information om det nya samhällets sociala och välfärdssystem kan effektiva lösningar utvecklas som stödjer både föräldrar och barn i deras integrationsprocess.

3.3 Invandrares behov: Stöd för integration och välbefinnande

Att flytta till ett nytt land innebär stora förändringar och utmaningar för invandrare. Enligt en rapport från Vetenskapsrådet (2021, s. 9) är det avgörande att förstå invandrares specifika behov för att underlätta både integration och välbefinnande. Många invandrare

känner sig osäkra och isolerade i sina nya omgivningar vilket kan försvåra deras anpassning till den nya verkligheten.

Bennett et al. (2012) påpekar att dessa svårigheter ofta påverkar både invandrarnas vardag och arbetsliv där språkproblem, kulturella skillnader och okunnighet om lokala lagar och regler är vanliga hinder. Detta gör det svårt för invandrare att hitta rätt i samhället, särskilt när de saknar tillräcklig information eller stöd. Att etablera sig genom att hitta ett jobb, förstå sina rättigheter och bygga sociala nätverk kan kännas överväldigande. Därför betonar Bennett et al. (2012) vikten av att förstå dessa behov för att kunna erbjuda rätt stöd och på så sätt förbättra invandrares livskvalitet.

Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att invandrare ofta har värdefull erfarenhet och kompetens från sina hemländer vilket kan vara en tillgång för både deras integration och för samhället. Enligt en rapport från Vetenskapsrådet (2021, s. 10, 17–20) är det därför avgörande att denna kunskap tas till vara så att invandrare inte känner sig utanför utan i stället kan bidra och skapa ett liv där de trivs. Utan rätt information och stöd kan de känna sig vilsna och utestängda från viktiga delar av det nya samhället.

Identitetsfrågor spelar också en central roll i invandrares anpassning till sitt nya liv. Att lämna sitt hemland kan skapa en känsla av förvirring kring identiteten vilket försvårar att känna sig hemma i den nya kulturen. För att stödja denna process är det viktigt att erbjuda resurser som informationsblad, guider eller digitala plattformar som hjälper invandrare att navigera i sina nya livssituationer och förstå sin roll i samhället. Djogbenou, Adjiwanou och Lardoux (2024) betonar även att sådana resurser kan vara avgörande för att underlätta anpassningen.

Enligt rapporten från Vetenskapsrådet (2021, s. 11–14, 22–23) är det avgörande att invandrare förstår områden som utbildning, arbete och sina rättigheter för att kunna integreras i samhället. Denna information är inte bara praktiskt viktig, utan hjälper också invandrare att förstå och anpassa sig till de sociala och juridiska normerna i det nya landet. Om invandrare inte får rätt stöd i detta kan det försvåra deras integration. Djogbenou, Adjiwanou och Lardoux (2024) betonar att det är avgörande för invandrares framgång att bygga sociala och yrkesmässiga nätverk. Genom att erbjuda samhällsorientering,

mentorprogram eller digitala plattformar kan samhället öka invandrares möjligheter att lyckas i sina nya liv.

3.4 PISA resultat: Hur invandrarbakgrund påverkar elevers skolprestationer

PISA (Programme for International Student Assessment) är en internationell studie som mäter kunskaperna hos 15-åringar inom matematik, läsförståelse och naturvetenskap. I PISA 2022 deltog Finland för åttonde gången, och för första gången inkluderades en särskild grupp elever med invandrarbakgrund, definierad som elever vars minst en förälder är född utomlands. (Pulkkinen et al., 2024, s. 4)

Resultaten visar att elever med invandrarbakgrund ofta har svårare i matematik, läsning och naturvetenskap än sina inhemska klasskamrater. Över 60 procent av första generationens invandrare, personer som själva har migrerat till landet och inte har inhemsk skolbakgrund, har svaga läsfärdigheter vilket kan kopplas till socioekonomiska faktorer och språkkunskaper. Dessa skillnader kvarstår trots vissa förbättringar sedan 2012. (Pulkkinen et al., 2024, s. 5–7, s. 37–38)

Enligt Pulkkinen et al. (2024, s. 6–7) visar PISA-undersökningen att elever med invandrarbakgrund presterar bättre i skolor där deras andel är lägre. Dessutom syns den negativa påverkan från Covid-19-pandemin särskilt bland dessa elever där läsresultaten har minskat med 10 poäng jämfört med den inhemska befolkningen.

PISA visar att färre elever med invandrarbakgrund når 9. klass än sina inhemska jämnåriga. Det finns också tydliga skillnader i tillgången till särskilt stöd; 18 procent av elever med invandrarbakgrund får stöd, medan endast 11 procent av de inhemska eleverna får det. (Pulkkinen et al., 2024, s. 12–14)

Dessa resultat visar på behovet av att erbjuda tydlig och lättförståelig information om det finländska skolsystemet för invandrarfamiljer. En handbok som hjälper dessa familjer att bättre förstå och navigera i systemet kan bidra till att stödja elevernas skolgång och deras långsiktiga integration i samhället.

3.5 Inklusion och empowerment i utbildning

Tidigare forskning visar att inklusion och empowerment är viktiga faktorer för invandrarfamiljer inom skolsystemet. Enligt Jahnukainen et al. (2023) innebär inklusion i utbildningsmiljön mer än att bara vara närvarande, det handlar om att ge individer möjlighet att aktivt delta och påverka beslut som rör deras liv. Detta perspektiv stöds av Kuittinen och Isosävi (2013) som påpekar att en inkluderande miljö ger individer de verktyg och resurser som behövs för att stärka deras empowerment, vilket ökar deras delaktighet i både utbildning och samhälle. Forskning visar att när individer känner sig inkluderade och delaktiga så stärker det deras känsla av kontroll och självständighet vilket är viktigt för deras empowerment och engagemang. (Jahnukainen et al., 2023)

4 Syfte

Syftet med detta lärdomsprov är att öka förståelsen för integrationsprocessen för invandrarfamiljer i Finland, de utmaningar de möter och vilket stödmaterial som kan underlätta deras integration inom skolsystemet. Lärdomsprovet är ett verksamhetsinriktat arbete som syftar till att utveckla en handbok för invandrarfamiljer med särskilt fokus på att ge både vårdnadshavare och barn viktig information och praktiska råd om det finländska skolsystemet.

Handboken är riktad till invandrarfamiljer med barn i åldern 6–12 år och syftar till att ge både vårdnadshavare och barn viktig information om det finländska skolsystemet. Målet är att skapa ett material som är både lättförståeligt och användbart i vardagen. För att uppnå detta kommer handboken att innehålla uppslag där en sida erbjuder tydlig text och den andra sidan är utformad som en serietidning. Genom denna kombination av text och bilder strävas det efter att skapa ett engagerande och lättillgängligt material som gör det möjligt för både barn och föräldrar att läsa och lära tillsammans.

5 Teoretisk referensram

I detta kapitel presenteras den teoretiska referensramen med fokus på empowerment som handlar om att stärka individers och grupperns förmåga att påverka sina liv och omgivning.

För nyanlända familjer innebär detta att ge dem de verktyg och resurser som behövs för aktiv delaktighet i samhället.

För att fördjupa förståelsen av empowerment inkluderas även Bronfenbrenners system-ekologiska teori samt begreppen resiliens och inklusion. Resiliens beskriver individens förmåga att återhämta sig från svårigheter och Bronfenbrenners teori belyser hur olika nivåer av omgivningen påverkar individens utveckling. Tillsammans ger dessa teorier och begrepp en helhetsbild av hur nyanlända familjer kan stödjas under integrationsprocessen och hur de kan känna sig delaktiga i sitt nya samhälle.

5.1 Empowerment

Empowerment handlar om att ge människor möjlighet att ta kontroll över sina liv och sin omgivning. Målet är att hjälpa dem känna sig mer självständiga och kunna påverka sin situation. Detta är särskilt viktigt för nyanlända familjer som ofta känner sig osäkra och utanför i sitt nya samhälle. Genom empowerment får individer och grupper möjlighet att påverka beslut som rör deras liv, både i små och stora frågor, som till exempel i skolan eller på arbetsplatsen. Zimmerman (2000) beskriver empowerment som en process där människor ges möjlighet att ta kontroll över sitt liv och stärka sin självkänsla

En viktig del av empowerment är att hjälpa människor att utveckla färdigheter som att tala för sig själva och fatta egna beslut. Det handlar också om att skapa förutsättningar för att påverka sin omgivning och få tillgång till viktiga resurser, såsom utbildning och hälsovård. När människor får dessa möjligheter känner de sig mer självständiga och trygga vilket gör det lättare att möta livets utmaningar. Empowerment handlar inte bara om att stärka självförtroendet, det handlar om att ge människor möjlighet att agera. (Zimmerman, 2000)

Empowerment handlar inte bara om att stärka individens resurser, utan också om att övervinna hinder som begränsar deras möjligheter. Ett viktigt begrepp här är 'emancipation', som handlar om att befria sig från orättvisa eller förtryckande system. Detta är avgörande för att empowerment ska kunna leda till långvarig förändring. Enligt Nivala och Ryyänen (2024, kapitel 5) är empowerment både en personlig utvecklingsprocess och

ett sätt att förändra de samhällsstrukturer som begränsar individens frihet. Detta innebär att empowerment inte bara är en individuell strävan, utan även en gemensam process som syftar till att förändra samhällsstrukturer.

Medborgarskap är också en viktig del av empowerment särskilt för nyanlända som kan känna sig utanför samhället. Empowerment handlar inte bara om att ge människor verktyg för att påverka sina liv utan också om att uppmuntra deras deltagande i samhället. Målet är att skapa en mer inkluderande miljö där människor kan känna sig som en del av sitt nya samhälle och aktivt bidra till förändringar. För nyanlända innebär empowerment att förstå sina rättigheter och ha möjlighet att delta i beslut som påverkar deras liv. (Nivala & Ryyänen, 2024, kapitel 5)

Psykologiskt empowerment innebär att en person känner att hen har makt och kontroll över sitt eget liv. Detta stärker både självkänslan och självförtroendet vilket gör det möjligt för personen att påverka sin situation och omgivning. Empowerment handlar inte bara om individuell förändring utan också om gemensamma handlingar som kan leda till konkreta resultat. (Zimmerman, 2000)

Empowerment inom socialt arbete handlar också om att utmana maktstrukturer och fördela makt på ett mer rättvist sätt. I Finland används begreppen 'valtaistuminen' och 'voimaantumisen' för att beskriva empowerment. 'Valtaistuminen' handlar om att stärka individens makt och kontroll över sitt eget liv, medan 'voimaantumisen' fokuserar på förändringar i samhället som skapar bättre möjligheter för alla. Begreppen visar att empowerment kan handla både om individens utveckling och om att förändra strukturer i samhället. (Nivala & Ryyänen, 2024, kapitel 5)

Enligt Mäkinen et al. (2010, s. 132–136) är empowerment nära kopplat till förmågan att sätta mål och vara medveten om sina egna resurser. Inom både socialt arbete och ergoterapi handlar empowerment om att ge människor möjlighet att ta kontroll över sina liv och skapa förändring. För att detta ska vara möjligt krävs en trygg och stödjande relation mellan arbetaren och klienten. Meeuwisse et al. (2016, s. 407–411) betonar att empowerment är en levande process som främjar individens självmedvetenhet och handlingskraft.

Empowerment är både en inre och en yttre process. Inre empowerment handlar om att känna att man kan påverka sitt liv, medan yttre empowerment handlar om att samhällsstrukturer ger människor de resurser de behöver. Genom empowerment kan individer stärka sin förmåga att anpassa sig till nya omständigheter och skapa förändring i sina liv, särskilt för dem som lever i svåra eller utsatta situationer. Empowerment hjälper individer både att anpassa sig och att skapa långsiktig förändring vilket förbättrar deras livskvalitet. (Meeuwisse et al., 2016, s. 407–411)

Empowerment i skolsystemet

För invandrarfamiljer handlar empowerment inte bara om att vara delaktig i utbildningen, utan även om att ha möjlighet att påverka beslut som rör deras barns skolgång och framtid. Genom att ge familjerna de rätta verktygen och stödet för att förstå och orientera sig i det finländska skolsystemet kan deras egen förmåga stärkas. Detta kan till exempel innebära att ge information om skolans rutiner och processer eller erbjuda hjälp med att hantera administrativa system som kan kännas nya och svåra att förstå. (Jahnukainen et al., 2023, s. 18–22)

Jahnukainen et al. (2023, s. 18–22) betonar att en inkluderande och stödjande skola är avgörande för att främja empowerment då det ger invandrarfamiljer möjlighet att känna sig delaktiga och aktivt engagera sig i sina barns utbildning. Genom att skapa en miljö där dessa familjer har rätt till information, utbildning och resurser, stärker de inte bara sin känsla av tillhörighet utan även deras förmåga att agera och fatta beslut som påverkar sina barns framtid.

Kuittinen och Isosävi (2013, s. 78–79) lyfter fram att när en skola ger invandrarfamiljerna verktyg för att förstå och delta i samhällslivet stärks deras empowerment på ett tydligt sätt. För dessa familjer handlar det inte bara om att få en plats i skolan utan om att känna att de kan påverka och bidra till utbildningsprocessen på ett meningsfullt sätt.

5.2 Resiliens som begrepp: att hantera svårigheter

Förutom empowerment används också begreppet resiliens för att beskriva hur människor klarar av svårigheter och blir mer självständiga. Resiliens är ett begrepp som beskriver

människors förmåga att återhämta sig från svårigheter och anpassa sig till förändringar. Enligt Moore (2019) handlar det om att hitta styrkor och strategier för att kunna hantera livets utmaningar. Många individer kan växa och utvecklas genom att ta sig igenom svåra situationer vilket också kan stärka känslan av kontroll och självständighet.

För nyanlända elever och deras familjer kan resiliens innebära att de lär sig hantera stress och anpassa sig till ett nytt samhälle. Det kan också handla om att använda olika resurser, som socialt stöd och problemlösningsförmåga, för att ta sig framåt. När människor tillsammans stödjer varandra efter att ha gått igenom svårigheter, stärker det både individen och gemenskapen. Detta kan i sin tur bidra till en tryggare och mer inkluderande samhällsstruktur. (Moore, 2019)

5.3 Bronfenbrenners systemekologiska teori

För att förstå hur empowerment och resiliens kan tillämpas på nyanlända elever och deras familjer är det viktigt att beakta Bronfenbrenners systemekologiska teori. Enligt denna teori påverkas individens liv av flera sammanlänkade system och detta innebär att utvecklingen inte sker isolerat utan ständigt påverkas av olika nivåer av omgivningen. Dessa system omfattar mikrosystemet, såsom familj och vänner, mesosystemet, som handlar om relationer mellan olika mikrosystem, exosystemet, som innefattar indirekta miljöer som påverkar individen, makrosystemet, vilket omfattar kulturella och samhällsliga faktorer, samt kronosystemet, som tar hänsyn till tidsdimensionen. Varje nivå interagerar och påverkar hur individer utvecklas och hanterar sina utmaningar. (Tudge et al., 2017)

Bronfenbrenners perspektiv visar att empowerment inte enbart handlar om individuella insatser utan också om hur samhällsnivåer, såsom skolan och det lokala samhället, kan skapa förutsättningar för att stödja individens utveckling och inkludering. Enligt Tudge et al. (2017) handlar inkludering om att skapa miljöer där alla elever oavsett bakgrund kan delta fullt ut i lärandeprocesser. Teorin har praktiska tillämpningar inom familjeforskning och visar hur familjemiljön och externa faktorer, såsom skolsystem och samhällsnormer, interagerar för att påverka barn och ungas utveckling. Genom att förstå dessa

komplexa interaktioner kan forskare och praktiker bättre stödja familjer och skapa förutsättningar för effektiva interventioner.

Exempel på tillämpningar av teorin i kontexten av familjedynamik visar hur olika familjemönster och externa faktorer kan påverka individers känsla av empowerment och resiliens. Tudge et al. (2017) presenterar konkreta exempel på hur familjer hanterar svårigheter och utnyttjar sina resurser vilket ger insikter i de dynamiska processer som formar familjers välbefinnande. För att skapa en mer tillgänglig och stödjande lärmiljö, kan dessa insikter också tillämpas för att identifiera de stödstrukturer som stärker individers känsla av delaktighet och tillhörighet.

6 Metod

I detta kapitel beskriver vi metoden vi valde för vårt arbete. Vi går också igenom hur utvecklingen av handboken har genomförts och de steg som har tagits för att skapa en användbar och relevant produkt.

6.1 Metodval för utveckling av stödmaterial

För detta verksamhetsinriktade lärdomsprov valdes produktutveckling som metod i enlighet med riktlinjer från Salonen (2013). Syftet med metoden var att skapa ett stödmaterial för familjer med barn i åldern 6–12 år, vilket underlättar deras förståelse av det finländska skolsystemet och deras delaktighet i skolan. Salonen (2013) betonar vikten av att skapa praktiska och genomförbara lösningar vilket är avgörande för att säkerställa att materialet blev relevant och användbart för målgruppen. Beställaren är Helsingfors stad, svenskspråkiga elevvård.

Salonen (2013, s. 25) förklarar att produktutveckling inte bara handlar om att skapa information utan att ge upphov till något konkret såsom en tjänst, produkt, handbok eller arbetsmetod. Detta resultat kan vara en förbättring av något existerande eller en helt ny innovation. På liknande sätt menar Vilkkä & Airaksinen (2003, s. 9–10) att verksamhetsinriktade projekt kan resultera i konkreta hjälpmedel som en broschyr eller handbok, utformade för att stödja yrkesverksamma inom sitt område.

För att skapa en bra grund för produkten genomfördes en omfattande litteratursökning och datainsamling. Genom att granska en bred samling av litteratur och tidigare forskning fick vi en helhetsbild av de utmaningar som invandrare möter samt de tjänster som finns tillgängliga för dem. De databaser vi använde inkluderade Academic Search Complete (EBSCO), ScienceDirect, SpringerLink, Sage Journal, PubMed och Google Scholar, samt andra relevanta källor som böcker och rapporter. Vi strävade efter att använda aktuell och relevant information för att säkerställa att materialet reflekterar de nuvarande behoven och den senaste forskningen.

Datainsamlingen var centralt för att utveckla en handbok som kunde ge stöd till nyanlända familjer. Den baserades på en förståelse för familjernas behov och de utmaningar de kunde möta i integrationsprocessen vilket gjorde att materialet kunde anpassas till deras specifika situationer.

Genom att kombinera forskning och praktiska metoder såg vi till att handboken blev både användbar och lätt att förstå för invandrarfamiljerna vilket stämmer med Salonen (2013) synsätt om att forskningsbaserade metoder ska omvandlas till lösningar som passar den specifika gruppen. Salonen (2013) betonar att det inte bara handlar om att använda teori utan att lösningarna också måste ta hänsyn till vad användarna verkligen behöver. När projektet var klart skulle resultaten presenteras och alla steg som hade lett till den färdiga produkten skulle dokumenteras.

6.2 Utvecklingsprocessen av stödmaterialet

Utvecklingen av handboken var en kreativ process som syftade till att skapa ett praktiskt och användbart verktyg för invandrarfamiljer. Målet var att handboken skulle vara lättförståelig och effektiv i att stödja familjerna genom deras integrationsresa. Enligt Salonen (2013, s. 16) består produktutveckling av flera steg, där varje fas bidrog till att forma en användbar och anpassad slutprodukt. Genom att följa hans modell för utveckling, som inkluderade start-, planerings-, bearbetnings- och granskningsskeden, kunde vi skapa ett professionellt och målgruppsanpassat material.

Det var viktigt att tänka på hur familjerna uppfattade handboken. Layouten skulle vara inbjudande och skapa en känsla av att det var trevligt att läsa och använda materialet. Informationen presenterades på ett tydligt och lättillgängligt sätt, med anpassad text som mötte målgruppens behov och gjorde det enkelt att följa. Handboken innehöll även bildstöd för att göra innehållet mer engagerande, särskilt för barnen. Genom att beakta dessa faktorer strävade vi efter att göra handboken till ett värdefullt verktyg för att stödja invandrarfamiljer i deras vardag och integrationsprocess.

6.3 Startskedet

I startskedet började arbetet med att formulera idén till handboken. Detta steg var grunden för hela projektet, där vi definierade vad som skulle göras och identifierade behoven baserat på tidigare forskning. Enligt Salonen (2013, s. 17) är det viktigt att i ett tidigt skede diskutera och definiera de faktorer som kan påverka projektets framgång, såsom tydliga mål och tillgång till resurser. Vi ansåg att det var avgörande att ta med dessa överväganden för att säkerställa att handboken skulle bli användbar och anpassad till de mål vi hade satt upp. Detta lade grunden för att utveckla ett effektivt stödmaterial.

Genom att studera material från olika källor, såsom Institutet för hälsa och välfärd (2024) samt forskning från Pulkkinen et al. (2024), Rajeh (2023) och Alitolppa-Niitamo & Säävälä (2013), hade vi fått en ökad förståelse för de utmaningar som invandrarfamiljer ofta ställdes inför. Dessa källor var några exempel på den bredare litteratur vi hade granskat, som belyser hinder som språkbarriärer, kulturella skillnader, rollförändringar inom familjen, samt stress och svårigheter med att bygga sociala nätverk i det nya samhället. Dessa faktorer påverkar familjernas förmåga att navigera det finländskskolsystemet och att integreras i samhället. För att bemöta dessa utmaningar på ett effektivt sätt, hade vi kommit fram till att handboken borde utformas så att hela familjen kunde använda den tillsammans. Genom att göra materialet familjevänligt strävade vi efter att minska rollförändringar och skapa ett stödmaterial som underlättade deras integrationsresa och stärkte deras delaktighet i skolsystemet.

Beställaren, Helsingfors stad, svenskspråkiga elevvård, gav fria händer när det gällde hur materialet skulle utformas. Ett exempel på deras önskemål var att rikta materialet även

till lärare, för att öka deras förståelse för de olika kulturer som kan förekomma hos invandrarfamiljer.

Efter att ha diskuterat detta bestämde vi att fokusera handboken på nyanlända invandrarfamiljer då beställarna påpekade att det saknas sådant material i svenska skolor inom dessa välfärdsområden. Att göra materialet för både nyanlända familjer och lärare skulle krävt mycket mer tid och resurser vilket inte var praktiskt möjligt inom ramen för detta arbete. Dessutom hade det blivit svårt att skapa material som hade fungerat för alla möjliga kulturer eftersom det hade krävt mycket mer forskning och gjort materialet för komplicerat. Därför valde vi att hålla oss till en specifik målgrupp för att kunna skapa ett mer konkret och användbart material.

6.4 Planeringskedet

I början av arbetet hade vi gjort en plan för hur vi skulle gå till väga. Vi hade satt upp mål baserade på de behov och önskemål vi hade identifierat och hade samlat in relevant information för att stödja arbetet. Vi valde även material som passade för handboken. Planen var flexibel för att hantera eventuella förändringar och utmaningar som kunde uppstå under processen. Det gav oss möjlighet att anpassa oss och fortsätta framåt, även om nya insikter eller oväntade situationer dök upp.

Handledningstillfällena och feedback från handledare gav oss värdefulla insikter om hur arbetet kunde struktureras och vilka delar som behövde justeras för att göra handboken så användbar som möjligt. Den vägledningen hjälpte oss att utveckla en tydligare och mer fokuserad produkt.

När vi planerade arbetet reflekterade vi över vilka resurser vi behövde, som forskning och designverktyg, och vilka utmaningar vi kunde möta så som tidsbrist eller att hitta rätt material. Salonen (2013, s. 17) betonar vikten av att noggrant överväga dessa faktorer eftersom det bidrar till att skapa en realistisk och flexibel plan som kan anpassas vid behov för att möta projektets mål. Flexibiliteten var avgörande för att hålla arbetet på rätt spår.

I början hade vi frågeställningen: "Vilket stödmaterial behöver invandrarfamiljer för att känna sig hemma i det finländska skolsystemet?" Efter att ha läst in oss på ämnet och samlat information insåg vi att en handbok som förklarar och underlättar förståelsen av det finländska skolsystemet kunde vara till hjälp. Vi beslutade oss därför för att skapa en sådan handbok, baserat på de utmaningar vi identifierat och med hänsyn till det stödmaterial som redan finns för invandrare.

Eftersom integration ofta innebär olika utmaningar som förändrade familjeroller, satte vi som mål att handboken skulle vara något hela familjen kunde använda tillsammans. Syftet var att stärka integrationen och öka känslan av tillhörighet.

För att göra materialet tillförlitligt och baserat på forskning gjordes en litteratursökning i planeringsskedet enligt modellen av Salonen (2013). Vi utgick från aktuell forskning för att skapa en handbok som kan stödja familjer i att komma in i samhället och trivas. Som teoretisk grund användes empowermentteorin, Bronfenbrenners systemteori samt begreppen inkludering och resiliens. Dessa perspektiv hjälpte oss att skapa material som stärker både delaktighet och självständighet.

För att göra handboken mer engagerande för barn valde vi att inkludera finska djur som björn, räv, lo och älg. Enligt Ottosson (2023) kan sådana visuella element skapa en starkare koppling till barnens nya land och göra materialet mer lekfullt och intressant. Vi anser att detta inte bara gör handboken mer tilltalande utan också hjälper barnen att känna sig mer hemma i Finland och ger dem en positiv upplevelse av deras nya miljö.

Vi använde Canva som designverktyg för att skapa handboken. Eftersom vi hade tidigare erfarenhet av programmet kunde vi använda det effektivt för att designa en visuellt tilltalande och användarvänlig produkt som passar målgruppen.

6.5 Inledningsskedet

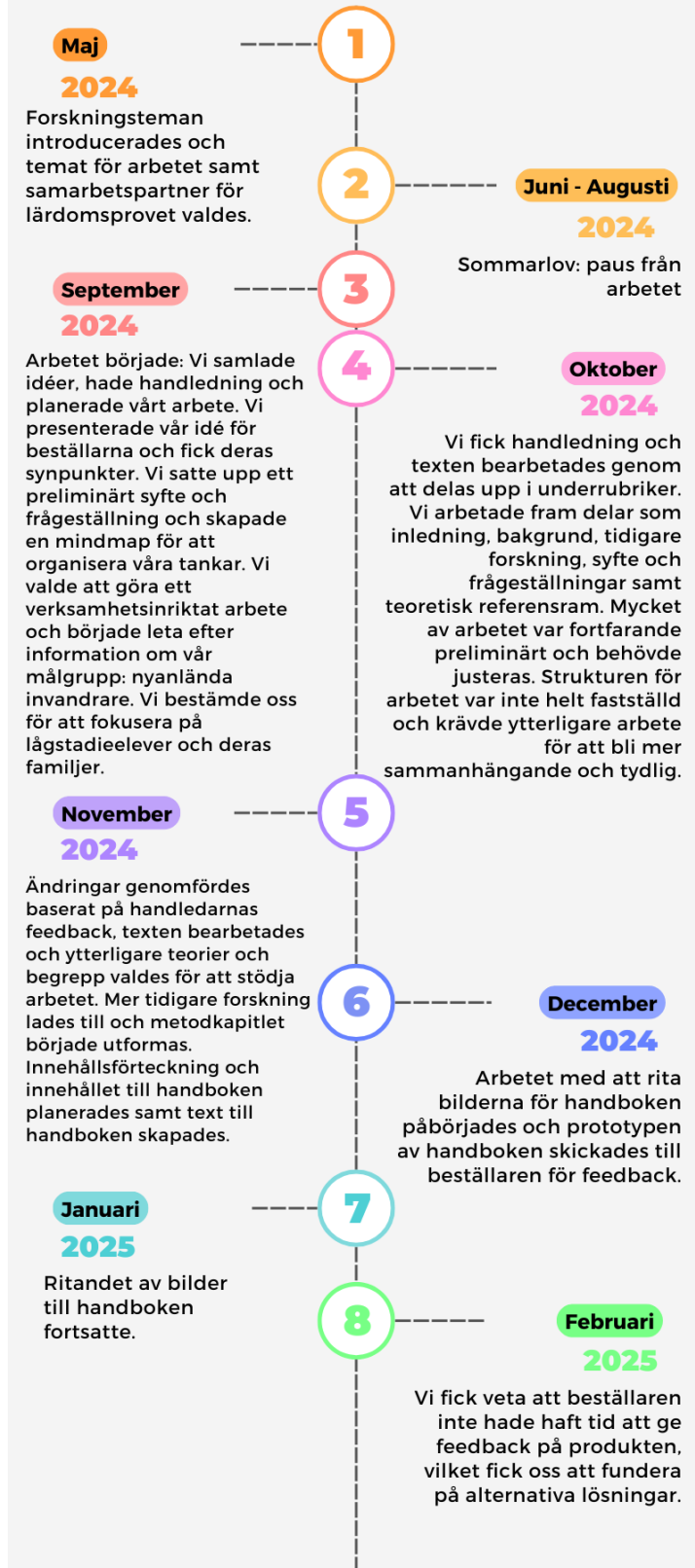
I inledningsfasen hade vi strukturerat arbetet för att säkerställa att båda visste vad som skulle göras och att vi kunde följa planen för att hålla hög kvalitet och nå vårt mål. Enligt Salonen (2013, s. 17) är det i denna fas avgörande att definiera vilka uppgifter som

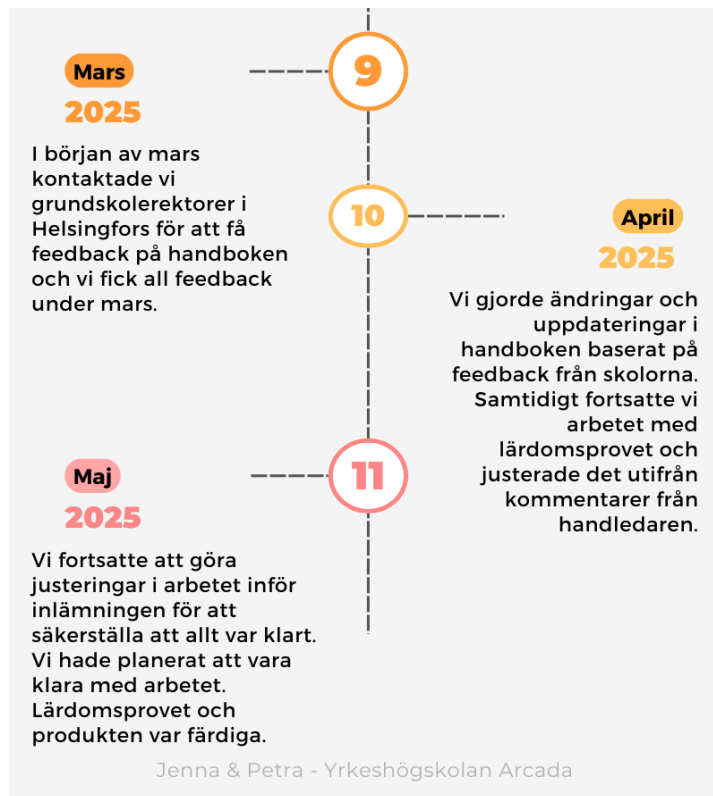
behöver utföras och vem som ansvarar för varje uppgift för att säkerställa en smidig arbetsgång och en effektiv arbetsprocess. Vi samarbetade genom att hålla gemensamma möte och skapade en mindmap för att organisera arbetet och upprätthålla en tydlig struktur.

Layouten för handboken planerades med text och bilder för att göra materialet lättförståeligt och engagerande för invandrarfamiljer med barn i åldern 6–12 år. Designen var enkel och användarvänlig. En innehållsförteckning skapades för att göra handboken lätt att navigera.

Vi följde tidsplanen och arbetade för att hålla projektet på rätt spår. Genom att dela upp ansvarsområden arbetade vi både individuellt och tillsammans. Genom diskussioner kom vi överens om vem som ansvarade för vilken del av texten och och samlade aktivt in och granskade relevant forskning för att använda de mest användbara källorna.

TIDSRAM FÖR EXAMENSARBETE

Figur 1 Tidsram för examensarbete

Processen inleddes i maj när forskningsområdena presenterades och vi valde vårt tema för arbetet. Efter sommaren återupptog vi arbetet i september och kom snabbt in i ett bra arbetsflöde med många kreativa idéer. Redan tidigt beslutade vi att målet var att ha arbetet klart i januari 2025.

I början av december insåg vi dock att vi inte skulle hinna bli klara i tid, då produkten fortfarande var ofullständig och vi väntade på feedback från beställaren. Vid denna tidpunkt var delar av metod- och diskussionsdelen ännu inte färdiga.

Under slutet av december och början av januari fokuserade vi helt på att slutföra produkten, med särskild uppmärksamhet på att färdigställa bilderna. I slutet av januari var alla bilder klara för handboken, men vi väntade fortfarande på feedback från beställaren.

I slutet av februari fick vi veta att beställaren inte hade tid att granska handboken, vilket ledde till att vi fick ta plan B i bruk. I början av mars började vi i stället kontakta grundskolerektorer i Helsingfors. Några veckor senare fick vi feedback och beslutade att göra ändringar i handboken baserat på den.

I början av april fortsatte vi arbetet med att bearbeta feedbacken och göra de sista ändringarna i produkten, samtidigt som vi fortsatte med lärdomsprovsprocessen. Vår nya plan var att slutföra arbetet och kunna presentera det i maj 2025.

I mitten av april fick vi feedback från handledaren och gjorde ändringar i lärdomsprovet baserat på den. I slutet av april fick vi den slutgiltiga feedbacken och ändrade arbetet enligt handledarnas kommentarer samt gick igenom både lärdomsprovet och handboken. Lärdomsprovet lämnades in den 5 maj 2025 för Thesis Forum den 12 maj 2025. Både lärdomsprovet och produkten var då färdiga.

6.6 Bearbetningsskedet

Bearbetningsskedet var en viktig del av vårt arbete, där vi fokuserade på att organisera processen för att nå de mål vi satt upp. Under denna fas samlade vi in den information och det material som behövdes för att utveckla handboken och jobbade med att skapa en layout och design som passade vår målgrupp. I enlighet med Salonen (2013, s. 18) ingår bearbetningsskedet som ett centralt steg i ett verksamhetsinriktat lärdomsprov, där det bland annat betonas hur viktigt det är att planera arbetet noggrant och arbeta metodiskt mot uppsatta mål. Eftersom arbetet krävde noggrannhet och ständig reflektion, gjorde vi justeringar för att säkerställa att vi var på rätt väg. Vi såg också till att alla viktiga delar av arbetet var på plats, som stödjande information och metoder för att dokumentera materialet. Salonen (2013) beskriver bearbetningsskedet som en fas där det är viktigt att ta ansvar, tänka efter under arbetets gång och orka fortsätta även när det är utmanande eftersom det bidrar till lärande och utveckling.

Genom feedback från lärare och gruppmedlemmar hade vi kunnat förbättra vårt arbete och skapa en bättre struktur. Vi hade omstrukturerat rubriker, utvecklat texten och inkluderat fler teorier för att förtydliga den teoretiska bakgrunden. Vi hade också förklarat varför vissa delar var med i arbetet och skapat en mer sammanhängande text. En viktig insikt vi fick var att vårt syfte och mål var för breda och inte helt kopplade till handboken. Vi hade därför omformulerat syftet och inledningen för att ge arbetet en tydligare riktning och förtydligat metodavsnittet för att bättre förklara våra val och beslut.

Genom att arbeta med feedbacken kunde vi göra viktiga förbättringar och säkerställa att vårt examensarbete höll rätt riktning och uppfyllde de uppsatta målen. Samtidigt hade vi arbetat vidare med layout och design för att skapa en användarvänlig produkt som passade vår målgrupp. Processen hade hela tiden handlat om att reflektera, anpassa och förbättra vilket hade varit en viktig del av vårt lärande genom hela projektet. Salonen (2013, s. 18) lyfter fram att feedback och handledning under bearbetningsskedet är centrala för att reflektera, anpassa och utveckla arbetet vidare. Den feedback vi fick var avgörande för att säkerställa att arbetet höll rätt riktning och uppfyllde de uppsatta målen, samtidigt som vi fortsatte att förbättra designen och strukturen för att passa vår målgrupp.

Vi valde att ta med grundläggande information som både barn och föräldrar behöver känna till när de kommer till Finland. För att göra innehållet korrekt och relevant läste vi tidigare material och handböcker inom området. Vi fokuserade på att ta med information som saknas i andra material, särskilt sådant som är mest användbart för vår målgrupp. Eftersom skolgång är obligatorisk i Finland ville vi förklara hur skolan fungerar på ett tydligt sätt. Handboken är gjord för att både barn och föräldrar ska kunna läsa den tillsammans och få en bättre förståelse för den finska skolan.

För att säkerställa att handboken är tillgänglig för så många som möjligt har vi valt att använda lättläst svenska. Enligt LL-Center (u.å.) är lätt språk särskilt viktigt för personer som har svårt att läsa eller förstå allmänspråk, vilket inkluderar invandrare som håller på att lära sig svenska eller har svenska som andraspråk. Vi anser att det är nödvändigt att anpassa informationen för dessa grupper för att hjälpa dem att integreras och bli mer delaktiga i samhället. Genom att använda förenklat språk gör vi det möjligt för både barn och föräldrar att ta till sig viktig information om skolsystemet.

Vi har anpassat handbokens innehåll för att möta de specifika utmaningar som nyanlända invandrare och flyktingar ofta står inför. Enligt Institutet för hälsa och välfärd (2024) kan kulturella skillnader och missförstånd kring det finska skolsystemet skapa problem för både föräldrar och barn. För att underlätta integrationen har vi fokuserat på att förklara skolsystemet på ett lättförståeligt sätt, vilket vi anser kan hjälpa både barn och föräldrar att bättre navigera i sin nya skolmiljö.

För att göra det ännu enklare för familjer att använda handboken lade vi till funktioner som Google Lens och QR-koder. Dessa funktioner gör att familjer kan få hjälp på sitt eget språk när de behöver det. Enligt Maurya et al. (2023) kan Google Lens identifiera och översätta text genom att man tar en bild av den, vilket gör det möjligt för användare att snabbt få tillgång till information genom att bara skanna dokument eller objekt. Användare upplever att dessa funktioner underlättar informationssökning och gör det lättare att förstå innehåll.

Vi skickade e-post till 7 svenskspråkiga grundskolor i Helsingfors stad för att be om kommentarer på handboken. Vi samlade in feedbacken via svar på e-postmeddelandena men fick svar från färre skolor än vi hade kontaktat. Kommentarererna berörde olika delar av innehållet. Generellt var responsen positiv men vi fick också konkreta förslag på förbättringar som vi har tagit med i det fortsatta arbetet. Detta var plan B som vi behövde ta i bruk då beställaren inte hann kommentera som tänkt.

En kommentar vi särskilt vill lyfta fram var:

"Handboken är trevlig, lättöverskådlig och enkel att läsa."

Vi är mycket tacksamma för den respons vi fick. Den hjälpte oss att göra flera viktiga justeringar i handboken. Vi tog bort exakta tider för morgonklubb och eftermiddagsklubb eftersom dessa varierar mellan olika skolor. Vi korrigerade också informationen om anmälan, i stället för Wilma är det ASTI som används för att anmäla barnet till skolan. Informationen om att nya språk skulle börja i lågstadiet togs bort, eftersom det i själva verket sker först i högstadiet. Vi lade även till information om hur man ansöker till förberedande undervisning i Finland. Dessutom rättade vi några mindre faktafel. En kommentar gällde att vissa bilder var otydliga, men eftersom det inte framgick vilka bilder det handlade om kunde vi inte ändra på det.

Vi gick igenom all respons vi fått och jämförde kommentarer med innehållet i handboken. Många tyckte att handboken var enkel och tydlig vilket vi såg som ett tecken på att den passar bra för målgruppen.

6.7 Granskningskedet

Granskningskedet var en avgörande del av hela processen, där materialet noggrant utvärderades för att avgöra om det skulle återgå till bearbetningskedet eller om det var redo att gå vidare. Under denna fas fokuserades på att identifiera styrkor och svagheter i materialet, vilket var avgörande för att säkerställa dess kvalitet. Enligt Salonen (2013, s. 18) är noggrann granskning en viktig del av att skapa material som både uppfyller kvalitetskrav och möter användarnas behov. Detta steg var viktigt för att se till att handboken var användbar och relevant för användarna.

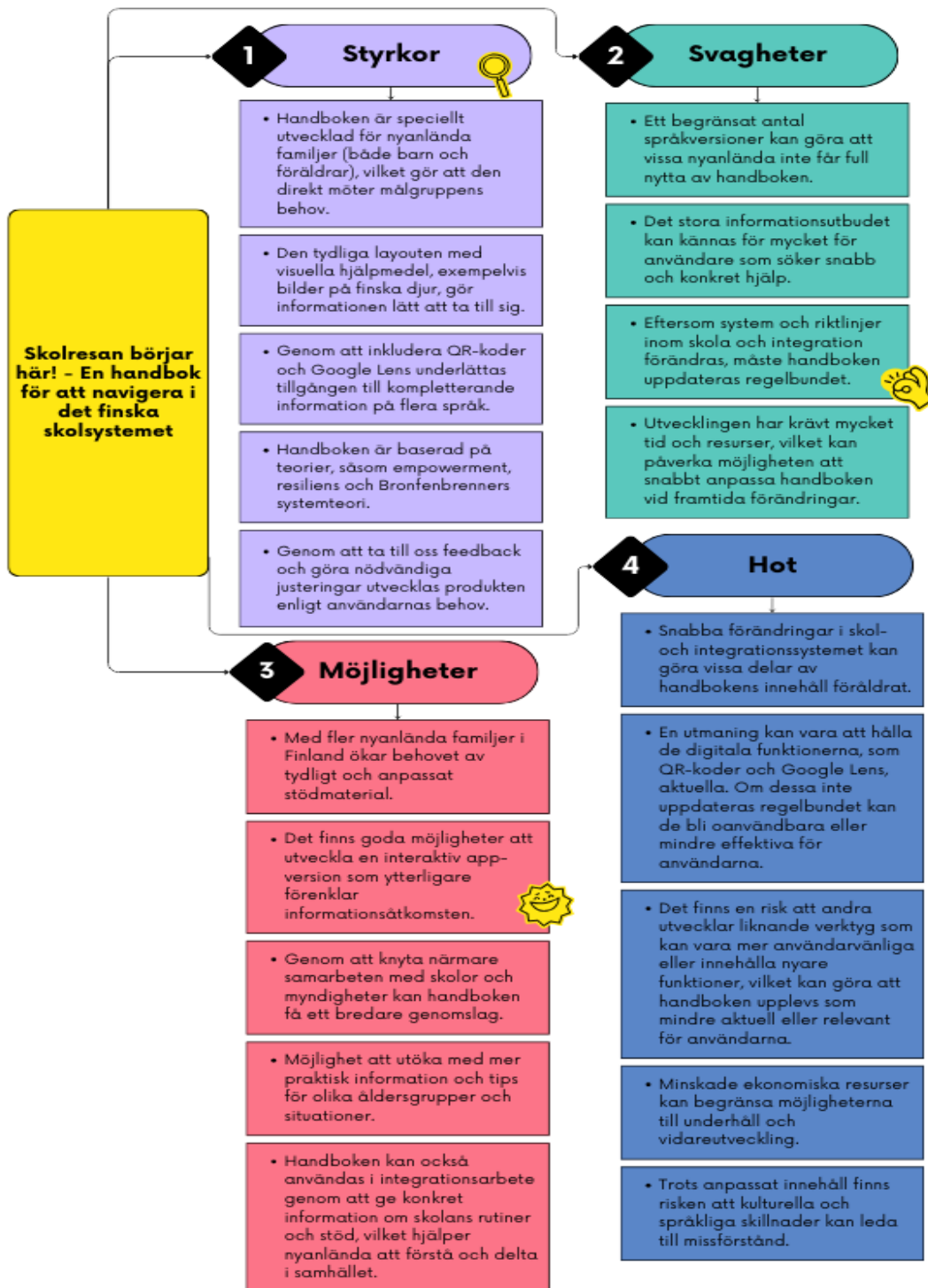
För att säkerställa att handboken motsvarade de uppsatta målen och användarnas behov genomförde vi en SWOT-analys i slutskedet av utvecklingsprocessen. Denna analys gav oss en tydlig bild av styrkor, svagheter, möjligheter och hot, vilket gjorde det möjligt att noggrant bedöma produktens kvalitet och göra nödvändiga justeringar innan den ansågs vara färdig.

Vår SWOT-analys baserar sig på de teorier och tidigare forskningar som vi har presenterat i detta lärdomsprov. Den fokuserar på de utmaningar och behov som målgruppen står inför. Vi har fokuserat på begreppet lättläshet, som betonas av LL-CENTER (u.å.) för att skapa texter som är enkla att förstå. Ottosson (2016) påpekar att bilder på djur gör det lättare för barn att förstå innehållet och relatera till kulturen. I analysen har vi också undersökt hur väl handboken kan möta målgruppens behov och identifierat eventuella svagheter i materialet såsom behovet av regelbundna uppdateringar för att säkerställa att informationen hålls aktuell och relevant.

När vi arbetade med handboken såg vi till att informationen var uppdaterad och att texten var rätt översatt genom att kolla med Google Lens. Vi testade också att QR-koderna fungerade som de skulle. Handedarna tyckte att layouten var tilltalande och att färgerna var barnvänliga, vilket visade att handboken var tillräckligt bearbetad och redo att gå vidare i processen.

SWOT-analys

Handboken
Skolresan börjar här! - En
handbok för att navigera i det
finska skolsystemet

Figur 2 SWOT-analys av handbok

6.8 Slutskedet

Enligt Salonen (2013, s. 19) är slutskedet av ett projekt en noggrann planering som kan ta tid eftersom det handlar om att avsluta både själva produkten och det övergripande arbetet. I detta skede säkerställdes att alla delar av handboken var sammankopplade och att slutprodukten var välgjord och klar för publicering. Det var också här som reflektioner över hela processen gjordes och lärdomar samt insikter dokumenterades för att vara värdefulla i framtida projekt. Att avsluta projektet på ett strukturerat sätt var avgörande för att dra nytta av erfarenheterna i kommande arbete.

Handboken är nu färdig. Vi har bearbetat de delar som fick feedback och uppdaterat informationen där det behövdes. Vi är själva nöjda med resultatet och produkten är nu redo för publicering. Den ursprungliga planen var att genomföra en pilotstudie med en testgrupp men på grund av tidsbrist från beställarens sida hade vi inte möjlighet att genomföra denna studie innan projektets slut. Piloteringen skulle ha kunnat genomföras genom att en testgrupp från målgruppen fått använda handboken under en tid. Efteråt hade vi samlat in deras synpunkter för att bedöma handbokens användbarhet och innehåll och gjort eventuella justeringar utifrån feedbacken. På så sätt hade vi kunnat säkerställa att produkten verkligen motsvarar användarnas behov innan publicering.

Det finns etiska överväganden att ta hänsyn till i detta sammanhang. Eftersom vi inte genomförde en pilotstudie och inte hade möjlighet att få direkt feedback från målgruppen, kan vi inte vara helt säkra på att handboken fullt ut motsvarar deras behov och förväntningar. Detta väcker också frågan om hur vi kan få en tydlig bild av deras åsikter när vi inte haft möjlighet att samla in kommentarer direkt från dem. Feedback från målgruppen skulle ha varit värdefull för att kunna göra de justeringar som behövs för att säkerställa att handboken blir så relevant och användbar som möjligt.

Det är också viktigt att vi reflekterar över vårt etiska ansvar att säkerställa att de personer vi skapar material för får möjlighet att påverka innehållet. Eftersom vi inte har fått direkt respons från målgruppen finns det en viss osäkerhet kring hur väl handboken möter deras specifika behov.

Under arbetets gång märkte vi att det kan vara svårt att hitta rätt information till exempel om ansökningsprocesser för skolor. Vi tänker att om det är svårt för oss att hitta denna information kan det vara ännu mer förvirrande för nyanlända. En annan insikt var hur svårt det var att välja vilken information som är mest relevant att lyfta fram i handboken för målgruppen så att inte produkten skulle bli för bred.

Vi är också överens om att vissa delar av lärdomsprovsprocessen var lättare och mer givande att genomföra medan andra delar var mer utmanande och orsakade hinder.

6.9 Slutprodukt

Som resultat av det verksamhetsinriktade arbetet skapades en konkret produkt, handboken. Handboken hade som syfte att fungera som ett värdefullt verktyg för användarna, hjälpa dem att navigera i integrationsprocessen och ge dem viktig information om det finländska skolsystemet för att underlätta deras vardag. Enligt Salonen (2013, s. 19) skiljer sig detta arbete från forskningsinriktade examensarbeten som vanligtvis syftar till att skapa information för en specifik arbetsgrupp eller ett forskningsändamål. I stället fokuserade vårt examensarbete på att skapa stödmaterial som verkligen kunde göra skillnad i användarnas liv och hjälpa dem att känna sig mer inkluderade och trygga i sitt nya samhälle.

Handbokens namn blev "*Skolresan börjar här! - En handbok för att navigera i det finländska skolsystemet*". Handboken består av totalt 79 sidor, där de sista två sidorna utgjorde källförteckningen medan de övriga 77 sidorna innehöll själva materialet. Handboken skapades med hjälp av det digitala verktyget Canva och bilderna som ingår ritades för hand på papper innan de skannades in och användes i det digitala materialet. Materialet var unikt eftersom de handritade bilderna gav oss möjlighet att själva bestämma exakt hur vi ville att bilderna skulle se ut. Handboken skulle delas med beställaren samt göras tillgänglig på Theseus tillsammans med lärdomsprovet.

6.10 Etiska aspekter

Vid utvecklingen av stödmaterial för nyanlända elever och deras familjer är det viktigt att följa etiska och vetenskapliga principer för att materialet ska vara rättvist, effektivt och

användbart. Det är avgörande att respektera mänskliga rättigheter och främja rättvisa. Detta innebär att vi måste arbeta för att dessa grupper får tillgång till utbildning, hälsovård och andra grundläggande tjänster utan att riskera diskriminering. (Talentia, 2018; Forskningsetiska delegationen, 2023; Institutet för hälsa och välfärd, 2024)

Materialet bör också innehålla information om resurser inom skolsystemet, såsom språkurser för föräldrar, vägledning om hur man navigerar i skolsystemet och information om hälso- och sjukvårdstjänster. Justitieministeriet (2024) betonar vikten av att alla invandrare får möjlighet att lära sig finska eller svenska och att stöd för flerspråkiga skolor utvecklas. Genom att inkludera dessa delar kan vi säkerställa att hela familjen får det stöd de behöver för att integreras och känna sig hemma i det nya samhället.

Jämställdhet är en annan central princip i arbetet. En inkluderande miljö där alla elever och deras familjer, oavsett bakgrund, ges lika möjligheter att lyckas är avgörande. För att uppnå detta kan vi utveckla program och resurser som hanterar specifika utmaningar, till exempel språksvårigheter och kulturella skillnader. (Talentia, 2018; Forskningsetiska delegationen, 2023)

En viktig del av god vetenskaplig praxis är transparens i våra metoder och i presentationen av resultat. Det innebär att vi tydligt redovisar vilka källor vi använder och hur vi samlar in information till stödmaterialet. Vi bör också lyfta fram bidrag från forskare och praktiker som har påverkat arbetet. Genom att vara öppna med våra metoder bygger vi förtroende och säkerställer att materialet upplevs som trovärdigt och rättvist. (Forskningsetiska delegationen, 2023)

När vi tar emot feedback på vårt stödmaterial är det viktigt att följa etiska riktlinjer, särskilt när det gäller sekretess. Vi fick feedback via e-post om vår produkts layout, text och innehåll. Vi nämner inte sändarnas namn i vårt lärdomsprov för att skydda deras integritet. Vi följer dataskyddslagstiftningen för att säkerställa att feedback behandlas säkert och ansvarsfullt. (Forskningsetiska delegationen, 2023)

7 Diskussion

I denna diskussion sammanfattas de viktigaste resultaten och hur de svarar på syftet i arbetet. Vi har arbetat för att förstå de utmaningar invandrarfamiljer möter under sin integrationsprocess och tagit reda på vilket stödmaterial som kan hjälpa dem i deras vardag och öka deras välbefinnande. En av de största utmaningarna för invandrarfamiljer i Finland är att förstå det finska skolsystemet och de nya uppfostringsmetoderna. Enligt Institutet för hälsa och välfärd (2024) kan detta skapa en klyfta mellan barnens tidigare värderingar och de nya normer de möter i det finska samhället. Språkbarriären påverkar dessutom föräldrarnas möjligheter att kommunicera med skolan och andra myndigheter, vilket ofta leder till missförstånd och en känsla av utanförskap. Pulkkinen et al. (2024) betonar att just språkproblem är ett vanligt hinder för effektiv kommunikation mellan familjer och samhällsinstanser. Utöver detta kan även diskriminering och fördomar försvåra integrationsprocessen ytterligare. Gardberg och Huldin (2020) lyfter hur dessa faktorer kan göra det ännu mer utmanande för invandrarfamiljer att känna sig delaktiga i samhället.

7.1 Metoddiskussion

Vi valde produktutveckling som metod för att skapa en handbok som skulle hjälpa ny-anlända invandrarfamiljer att navigera i det finländska skolsystemet. Denna metod var lämplig eftersom den gav oss möjlighet att konkret skapa något som kunde möta familjernas faktiska behov. Fokus låg på att skapa en handbok som var både informativ och användarvänlig. Genom att ta reda på målgruppens behov blev det tydligt att invandrare behöver enkelt och tillgängligt stödmaterial för att inte känna sig utanför. Vi insåg att en lättläst och visuellt tilltalande handbok skulle vara det mest effektiva sättet att hjälpa familjerna. Genom att använda illustrationer av finska djur kan materialet underlätta för familjerna att få en bättre förståelse för finsk kultur.

Vi förbättrade handboken stegvis med hjälp av kontinuerlig feedback från både handledare och rektorerna. Detta gjorde att vi kunde skapa en mer relevant och praktisk produkt som bättre motsvarade familjernas behov. Vi hade först tänkt skapa två separata

handböcker, en för lärare och en för invandrarfamiljer, men valde i stället att fokusera på en handbok för invandrarfamiljer. Vi genomförde inte direkta intervjuer med familjer eller skolpersonal vilket hade kunnat ge oss mer information för att förbättra handboken. För framtida utveckling av materialet skulle det vara användbart att samla in direkt feedback genom intervjuer eller enkäter för att säkerställa att materialet bättre motsvarar familjernas och skolornas behov.

7.2 Resultatdiskussion

Handboken "*Skolresan börjar här! - En handbok för att navigera i det finländska skolsystemet*" har skapats för att hjälpa invandrarfamiljer, särskilt föräldrar och barn i åldern 6–12 år, att förstå och navigera i det finländska skolsystemet. Med en barnvänlig layout, enkel och lättläst text samt användning av bilder och färger, har handboken utformats för att vara tillgänglig för både barn och föräldrar. Materialet strävar efter att öka förståelsen för skolans rutiner och skapa trygghet i skolmiljön, vilket vi tror kommer att underlätta för invandrarfamiljer att integreras i det finska samhället.

Handboken består av 79 sidor och är uppdelad i 17 kapitel, vilket gör det lätt för familjer att hitta den information de söker. Genom att använda funktioner som Google Lens och QR-koder gör vi det enklare för användarna att översätta text och få tillgång till mer information. På så sätt blir handboken mer användbar och anpassad till dagens digitala behov.

Syftet med handboken är att ge familjer praktisk information om skolans rutiner och resurser. Vi har utformat handboken med hjälp av teorier om empowerment, resiliens och Bronfenbrenners systemekologiska teori, vilket har varit centralt för att skapa ett material som stärker föräldrars och barns känsla av delaktighet och självständighet i skolprocessen. Genom att inkludera både text och bilder samt göra vissa sidor mer som en tecknad serie har vi försökt skapa ett engagerande material för hela familjen. En viktig del av handboken är att den erbjuder föräldrar tips för att stödja sina barns lärande hemma och förbättra kommunikationen med skolan. Vi anser att denna del är viktig för att skapa en bra relation mellan föräldrar och skola vilket skulle kunna underlätta integrationen i skolsystemet.

Tidigare forskning visar att det är viktigt att ge invandrare stöd som hjälper dem att anpassa sig till sina nya liv. Betancourt et al. (2015) betonar att ju mer kulturellt och språkligt anpassat materialet är, desto större är chansen att det leder till framgång och underlättar deras integrationsprocess. Vårt material strävar till att ge stöd som är anpassat för att möta invandrarnas behov.

Genom att erbjuda tydlig information om skolsystemet, varifrån man kan söka information och tips på hur man kan stödja barnets skolgång, skapas en grund för minskade rollförändringar, empowerment och delaktighet. Materialet är tänkt som stöd för invandrarfamiljer vid skolstart i Finland. Det används av familjen och kan delas ut av till exempel Migrationsverket, integrationservice, skolor, daghem och barnskyddet. Det kan även anpassas eller vidareutvecklas i andra kontexter där liknande behov finns.

7.3 Vidare forskning

Genom vårt arbete har vi identifierat flera områden som kan utvecklas för att stärka stödet till invandrarfamiljer. För att få en djupare förståelse för de specifika behoven och upplevelserna hos dessa familjer skulle det vara värdefullt att genomföra intervjuer och fokusgrupper. Direkt feedback skulle ge en bättre insikt i målgruppens behov och göra det möjligt att anpassa handboken för att göra den mer relevant och användbar. En viktig del av vidare forskning är att se hur handboken faktiskt används av familjerna.

Det skulle vara bra att ta reda på vilka delar av handboken som är mest hjälpsamma och hur materialet påverkar deras integration. Genom att använda både kvantitativa och kvalitativa metoder kan vi få en mer detaljerad bild av handbokens effekt. För att förstå dess långsiktiga påverkan föreslår vi att genomföra uppföljningar över en längre tid som skulle ge oss en bättre insikt i familjernas erfarenheter och framsteg.

För att förbättra handbokens användbarhet för barnen kan vi samla in deras feedback om hur de upplever materialet. Deras synpunkter kan ge oss viktiga insikter om vad som fungerar bra och vad som behöver ändras för att bättre möta deras behov och förståelse. En annan idé för vidare utveckling är att skapa ett liknande stödmaterial för skolor. Detta

skulle fokusera på att ge skolpersonal en bättre förståelse för invandrarfamiljernas kulturella bakgrund och specifika behov. Om familjer får en handbok som förklarar det finländska skolsystemet och kulturen kan skolpersonal få ett eget material som hjälper dem att förstå och bemöta familjer med annan kulturell bakgrund på ett mer inkluderande sätt.

Vidare forskning kan rikta in sig på att undersöka vilken betydelse vår handbok har för integrationsprocessen. Genom att jämföra familjer som fått tillgång till handboken med de som inte har det kan man få en bättre förståelse för hur tydlig och lättillgänglig information om det finländska skolsystemet påverkar familjers delaktighet och trygghet i det nya samhället.

Det kan också vara intressant att se hur liknande satsningar har fungerat i andra delar av Finland än Helsingfors och vilka resultat de har lett till. Har sådana handböcker förbättrat förståelsen, skolresultaten för barnen eller föräldraengagemanget i skolan? En longitudinell studie skulle kunna ge kunskap om hur stödmaterial som detta påverkar både barnens skolgång och familjens integrering över tid.

8 Källor

- Alitolppa-Niitamo, A., & Säävälä, M. (2013). Johdattelua kirjan teemoihin. I A. Alitolppa-Niitamo, S. Fågel, & M. Säävälä (Red.), *Olemme muuttaneet – ja kotoudumme: Maahan muuttaneen kohtaaminen ammatillisessa työssä* (s. 5). Väestöliitto ry. https://www.vaestoliitto.fi/uploads/2020/11/e38fea1b-olemme-muuttaneet-ja-kotoudumme_ilmankantta.pdf
- Amnesty International. (u.å.). *Flyktingar och migranter*. Amnesty Sverige. <https://www.amnesty.se/vara-rattighetsfragor/flyktingar-och-migranter/> Hämtad 26 november 2024.
- Arbets- och näringsministeriet. (u.å.). Guiden välkommen till Finland. <https://tem.fi/sv/valkommen-till-finland> Hämtad 17 oktober 2024.
- Arbets- och näringsministeriet. (2022). Välkommen till Finland. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164132/2022_4_HIMbrochurer_ValkommenFinland_SV.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Bennett, K.M., Scornaienci, J.M., Brzozowski, J., Denis, S. and Magalhaes, L. (2012). Immigration and its impact on daily occupations: A scoping review. *Occupational Therapy International*, 19(3), 185-203. <https://doi.org/10.1002/oti.1336>
- Betancourt, T. S., Frounfelker, R., Mishra, T., Hussein, A., & Falzarano, R. (2015). Addressing Health Disparities in the Mental Health of Refugee Children and Adolescents Through Community-Based Participatory Research: A Study in 2 Communities. *American Journal of Public Health*, 105, S475–S482. <https://doi-org.ezproxy.arcada.fi:2443/10.2105/AJPH.2014.302504>
- Birman, D. (2006). Measurement of the "acculturation gap" in immigrant families and implications for parent-child relationships. I M. Bornstein & L. Cotes (Red.), *Acculturation and parent-child relationships: Measurement and development* (s. 113-134). Lawrence Erlbaum Associates. <https://doi.org/10.4324/9780415963589-7>
- Bjørknes, R., & Manger, T. (2012). Can parent training alter parent practice and reduce conduct problems in ethnic minority children? A randomized controlled trial. *Prevention Science*, 14(1), 88-98. <https://doi.org/10.1007/s11121-012-0299-9>
- Blackmore, R., Boyle, J. A., Fazel, M., Ranasinha, S., Gray, K. M., Fitzgerald, G., Misso, M., & Gibson-Helm, M. (2020). The prevalence of mental illness in refugees and asylum seekers: A systematic review and meta-analysis. *PLoS Medicine*, 17(9), e1003337. <https://doi.org/10.1371/journal.pmed.1003337>
- Castaneda, A. E., Mäki-Opas, J., Jokela, S., Kivi, N., Lähteenmäki, M., Miettinen, T., Nieminen, S., & Santalahti, P. (2018). *Pakolaisten mielenterveyden tukeminen Suomessa: PALOMA-käsikirja*. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

https://www.julkari.fi/bit-stream/handle/10024/136193/7.8.PALOMA_KA%CC%88SI-KIRJA_WEB.pdf?sequence=4

Djogbenou, R., Adjiwanou, V., & Lardoux, S. (2024). Exploring sixty-two years of research on immigrants' integration using structural topic modeling-based bibliometric analysis. *Journal of International Migration and Integration*, 25, 1797–1824. <https://doi-org.ezproxy.arcada.fi:2443/10.1007/s12134-024-01139-8>

Fiveable. (2024). *Empowerment theory*. <https://library.fiveable.me/key-terms/foundations-social-work-practice/empowerment-theory>

Forskningsetiska delegationen. (2023). *God vetenskaplig praxis och handläggning av misstankar om avvikelser från den i Finland: Forskningsetiska delegationens GVP-anvisning 2023* (Forskningsetiska delegationens publikationer 3/2023). ISBN 978-952-5995-83-1. https://tenk.fi/sites/default/files/2023-04/Forskningsetiska_delegationens_GVP-anvisning_2023.pdf

Gardberg, A. & Huldin, M. (22 mars 2020). *Spotlight: Skolor sviker elever med invandrarbakgrund*. Yle. <https://yle.fi/a/7-1451230>

Hamari, L., Konttila, J., Merikukka, M., Tuomikoski, A-M., Kouvonen, P. & Kurki, M. (26 mars 2021). Parent support programmes for families who are immigrants: A scoping review. *Journal of Immigrant and Minority Health*, 24(3), 506–525. <https://doi.org/10.1007/s10903-021-01181-z>

Hemminki-Reijonen, U. (2021). *Virtuaalitodellisuus oppimisessa*. Oppaat ja käsikirjat 2021:3. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Virtuaalitodellisuus_oppimisessa.pdf

Immigrant.org. (u.å.). *Nyanlända*. <https://www.immigrant.org/migration/nyanlanda#:~:text=Nyanl%C3%A4nd%20%C3%A4r%20en%20person%20som%20har%20mottagits%20inom,har%20uppeh%C3%A5llst%C3%A5nd%20n%C3%A4r%20de%20bos%C3%A4tter%20sig%20i%20kommunen>. Hämtad 26 november 2024.

InfoFinland. (2024). *Din guide i Finland*. <https://infofinland.fi/sv>

Inrikesministeriet. (u.å.). *En familjemedlem till en finsk eller utländsk medborgare kan ansöka om familjeåterförening*. <https://valtioneuvosto.fi/sv/web/intermin/ansvarsomraden/migration/migrations-och-asylpolitik/familjeaterforening> Hämtad 26 november 2024.

Institutet för hälsa och välfärd. (5 december 2023). *Psykisk hälsa hos invandrare*. <https://thl.fi/sv/teman/invandring-och-kulturell-mangfald/halsa-och-valfard/psykisk-halsa-hos-invandrare>

- Institutet för hälsa och välfärd. (10 september 2024). *Hälsan hos invandrarbarn, -ungdomar och -familjer*. <https://thl.fi/sv/teman/invandring-och-kulturell-mangfald/halsa-och-valfard/halsan-hos-invandrarbarn-ungdomar-och-familjer>
- Jahnukainen, M., Hienonen, N., Lintuvuori, M., & Lempinen, S. (2023). Inclusion in Finland: Myths and realities. I M. Thrupp, P. Seppänen, J. Kauko, & S. Kosunen (Red.), *Finland's famous education system: Unvarnished insights into Finnish schooling* (s. 401–415). Springer. https://doi.org/10.1007/978-981-19-8241-5_25
- Justitieministeriet. (23 augusti 2024). *Rekommendationer för att trygga det finska språkets livskraft*. <https://oikeusministerio.fi/sv/-/rekommendationer-for-att-trygga-det-finska-sprakets-livskraft>
- Knapp, N. (3 oktober 2024). *Opettaja teki hälyttävän havainnon: Lapset kieltäytyvät puhumasta suomea*. Iltä-Sanomat. <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000010737151.html>
- Korkala, S., Laakso, H., Westerholm, A., & Volmari, K. (2021). *Den svenskspråkiga grundläggande utbildningen i Finland* (Rapporter och utredningar 2021:8b). Utbildningsstyrelsen. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Den_svensksprakiga_grundlaggande_utbildningen_i_Finland.pdf
- Kuittinen, S., & Isosävi, S. (2013). Vanhemmuus ja pienten lasten hoiva eri kulttuureissa. I A. Alitolppa-Niitamo, S. Fågel & M. Säävälä (Red.), *Olemme muuttaneet – ja kotoudumme: Maahan muuttaneen kohtaaminen ammatillisessa työssä* (s. 78-95). Väestöliitto ry. https://www.vaestoliitto.fi/uploads/2020/11/e38fea1b-olemme-muuttaneet-ja-kotoudumme_il-mankanta.pdf
- Lag om grundläggande utbildning (1998/628). Finlex. <https://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1998/19980628>
- LL-Center. (u.å.). *Om lätt språk och lättläst*. https://ll-center.fi/svenska/om_lattlast/om_lattlast2/ Hämtad 6 april 2025.
- Meeuwisse, A., Swärd, H., Sunesson, S., & Knutagård, M. (2016). *Socialt arbete: En grundbok* (3. uppl.). Natur Kultur Läromedel och Akademi.
- Mieli rf. (30 september 2023). *Hur anpassar man sig till livet i ett nytt land?* <https://mieli.fi/sv/svara-situationer-i-livet/hur-anpassar-man-sig-till-ett-nytt-land/>
- Migrationsverket. (u.å.). *När du kommer till Finland för att arbeta*. <https://migreri.fi/sv/nar-du-kommer-till-finland-for-att-arbeta> Hämtad 26 november 2024.
- Migrationsverket. (31 januari 2024). *Invandringsstatistiken 2023: Konflikterna i världen och den ekonomiska recessionen påverkade invandringen till Finland*.

<https://migri.fi/sv/-/invandringsstatistiken-2023-konflikterna-i-varlden-och-den-ekonomiska-recessionen-paverkade-invandringen-till-finland>

- Moore, C. (30 december 2019). *Resilience theory: A summary of the research (+PDF)*. Positive Psychology. <https://positivepsychology.com/resilience-theory/>
- Maurya, A., Kumar, A., & Alimohammadi, D. (2023). Application of Google Lens to promote information services beyond traditional techniques. *Qualitative and Quantitative Methods in Libraries (QQML)*, 12(1), 111-136. https://www.researchgate.net/profile/Amit-Kumar-144/publication/369659184_Application_of_Google_Lens_to_Promote_Information_Services_beyond_the_Traditional_Techniques/links/6426bcad92cfd54f844290ba/Application-of-Google-Lens-to-Promote-Information-Services-beyond-the-Traditional-Techniques.pdf
- Mäkinen, P., Raatikainen, E., Rahikka, A., & Saarnio, T. (2009). *Ammattina sosionomi*. WSOYpro.
- Nivala, E., & Ryyänen, S. (2024). *Sosiaalipedagogiikka: Kohti inhimillistä yhteiskuntaa ja kestävä elämää* (1. uppl.). Gaudeamus.
- Ottosson, Å. (13 januari 2023). *Hur och varför påverkas vi av natur- och djurkontakt?* Nordic Nature Health Hub. Sveriges lantbruksuniversitet. <https://www.slu.se/institutioner/skogens-ekologi-skotsel/forskning2/nordic-nature-health-hub/forskning/hur-och-varfor-paverkas-vi-av-natur--och-djurkontakt/>
- Pulkkinen, J., Kauppinen, H., Hiltunen, J., Lehtola, P., Nissinen, K., & Rautopuro, J. (2024). *Tukea tasa-arvoiselle koulutielle: Maahanmuuttajataustaisten nuorten osaaminen PISA 2022 -tutkimuksessa* (Tutkimuksia 39). Koulutuksen tutkimuslaitos. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-86-0232-3> <https://doi.org/10.17011/ktl-t/39>
- Rajeh, R. (2023). *Genus- och familjeroller: En kvalitativ studie om invandringens påverkan på familjeroller ur kvinnors perspektiv*. University of Skövde, School of Health Sciences. <https://his.diva-portal.org/smash/get/diva2:1794088/FULLTEXT01.pdf>
- Scharpf, F., Kaltenbach, E., Nickerson, A., & Hecker, T. (2021). A systematic review of socio-ecological factors contributing to risk and protection of the mental health of refugee children and adolescents. *Clinical Psychology Review*, 83, 101930. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2020.101930>
- Social- och hälsovårdsministeriet. (6 mars 2018). *I Finland skyddas alla barn, även asylsökande*. <https://stm.fi/sv/-/suomessa-suojellaan-kaikkia-lapsia-myos-turvapaikanhakijoita>
- Suomi.fi. (29 december 2022). Integrationstjänster hjälper invandraren. <https://www.suomi.fi/medborgare/att-flytta-och-resa/flyttning/guide/som-invandrare-i-finland/integrationstjanster-hjalper-invandraren>

Suomen pakolaisapu. (u.å.). *Sanasto*. <https://pakolaisapu.fi/sanasto/> Hämtad 12 september 2024.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. (10 juli 2024a). *Maahanmuuttaneiden lasten, nuorten ja perheiden terveys*. <https://thl.fi/aiheet/maahanmuutto-ja-kulttuurinen-moninaisuus/maahanmuutto-ja-hyvinvointi/maahanmuuttaneiden-lasten-nuorten-ja-perheiden-terveys>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. (4 juli 2024b). *Maahanmuuttaneiden terveys- ja sosiaalipalvelut*. <https://thl.fi/aiheet/maahanmuutto-ja-kulttuurinen-moninaisuus/maahanmuutto-ja-hyvinvointi/maahanmuuttaneiden-terveys-ja-sosiaalipalvelut>

Tudge, J. R. H., Merçon-Vargas, E. A., Liang, Y., & Payir, A. (2017). *The importance of Urie Bronfenbrenner's bioecological theory for early childhood educators and early childhood education*. I L. Cohen & S. Stupiansky (Red.), *Theories of early childhood education: Developmental, behaviorist, and critical* (s. 45–57). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315641560>

UNICEF. (2024). *Rätt till utbildning*. <https://unicef.se/ratt-till-utbildning>

United Nations High Commissioner for Refugees. (2021). *UNHCR global trends: Forced displacement in 2021*. <https://www.unhcr.org/globaltrends2021/>

Uphoff, E. P., Robertson, L., Cabieses, B., & Villalon, F. (2020). An overview of systematic reviews on mental health promotion, prevention, and treatment of common mental disorders for refugees, asylum seekers, and internally displaced persons. *Cochrane Database of Systematic Reviews*, 9(9), CD013458. <https://doi.org/10.1002/14651858.CD013458.pub2>

Utbildningsstyrelsen. (u.å.a). *Elevers rättigheter och skyldigheter inom den grundläggande utbildningen*. <https://www.opf.fi/sv/utbildning-och-examina/elevers-rattigheter-och-skyldigheter-inom-den-grundlaggande-utbildningen> Hämtad 26 november 2024.

Utbildningsstyrelsen. (u.å.b). *Den grundläggande utbildningen*. <https://www.opf.fi/sv/statistik/den-grundlaggande-utbildningen> Hämtad 26 november 2024.

Utbildningsstyrelsen. (u.å.c). *Lägesöversikt över den svenskspråkiga utbildningen – Den grundläggande utbildningen*. <https://www.opf.fi/sv/statistik/lagesoversikt-over-den-svensksprakiga-utbildningen-den-grundlaggande-utbildningen> Hämtad 26 november 2024.

Utbildningsstyrelsen. (2015). *NYTT SPRÅK NY KULTUR - Undervisning och handledning av elever med invandrabakgrund*. https://www.opf.fi/sites/default/files/documents/174004_nytt_sprak_ny_kultur.pdf

Vetenskapsrådet. (2021). *Komplement till forskningsagenda för det nationella forskningsprogrammet inom migration och integration: En uppdatering och komplettering med sikte på morgondagens utmaningar och möjligheter*. <https://www.vr.se/analys/rapporter/vara-rapporter/2021-06-23-komplement-till-forskningsagenda-for-det-nationella-forskningsprogrammet-inom-migration-och-integration.html>

Virginia Commonwealth University. (6 januari 2021). *Empowerment theory in social work*. <https://onlinesocialwork.vcu.edu/blog/empowerment-theory-in-social-work/>

Västhagen, M., Özdemir, M., Ghaderi, A., Kimber, B., Giles, C. J., Özdemir, S. B., Oppedal, B., & Enebrink, P. (2022). Refugee parents' experiences of coming to Sweden: A qualitative study. *International Journal of Intercultural Relations*, 91, 97-109. <https://doi.org/10.1016/j.ijintrel.2022.08.010>

Yle. (18 januari 2016). *Finland's teachers: Concentrating immigrants in the same areas creates problems*. Yle. <https://yle.fi/a/3-8602698>

Zimmerman, M. A. (2000). Empowerment theory. I J. Rappaport & E. Seidman (Red.), *Handbook of community psychology* (s. 43-55). Kluwer Academic/Plenum. https://www.researchgate.net/profile/Marc-Zimmerman-2/publication/232549776_Empowerment_Theory/links/56781ac908aebcdda0ebc2bb/Empowerment-Theory.pdf

Bilagor

Bilaga 1. Lärdomsprovets produkt: "Skolresan börjar här! – En handbok för att navigera i det finländska skolsystemet"

Så här använder du handboken på ditt eget språk

Läs på ditt eget språk med Google Lens:

1. Öppna Google Lens på din telefon (ladda ner appen gratis om du inte har den).
2. Håll telefonen över texten i handboken så översätter Google Lens den till ditt språk.

How to use the handbook in your own language

Read in your own language with Google Lens:

1. Open Google Lens on your phone (download the app for free if you don't have it).
2. Hold your phone over the text in the handbook, and Google Lens will translate it into your language.

Så här använder du QR-koder

Skanna QR-koder:

1. Öppna kameraappen på din telefon.
2. Håll telefonen över QR-koden i handboken, och en länk till en webbsida med mer information kommer upp. Klicka på länken för att läsa mer.

How to Use QR Codes

Scan QR codes:

1. Open the camera app on your phone.
2. Hold your phone over the QR code in the handbook, and a link to a webpage with more information will appear. Click the link to read more.

Välkommen till vår handbok!

Den här handboken är till för **familjer** som vill lära sig mer om hur **skolan** fungerar i Finland.

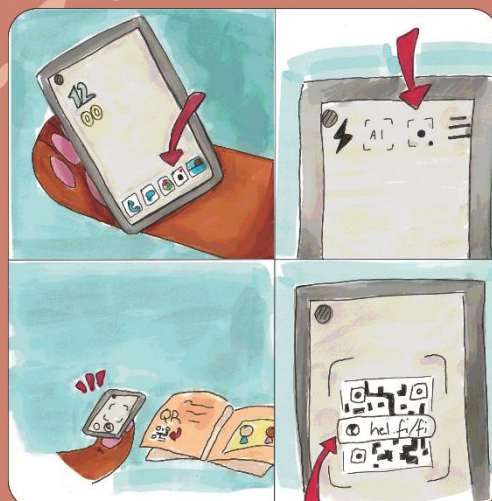
Den är gjord för både **föräldrar** och **barn** i åldern 6-12 år och är tänkt att läsas tillsammans som familj.

Handboken hjälper er att förstå det **finska skolsystemet** och ger **tips och råd** för att hjälpa barn att göra bra ifrån sig i skolan. Målet är att göra det lättare för hela familjen att känna sig trygg med skolans arbetsätt och krav.

Vi hoppas att handboken kan göra det enklare för er som familj att förstå skolan och hjälpa ert barn att lyckas.

Öppna Google-appen, tryck på bilden med bokstäver, ta foto av texten och använd Google Lens för att översätta den till ditt språk.

Öppna kameran, tryck på QR-ikonen (fyrkant med punkt), rikta kameran mot QR-koden och länken poppar upp.

Handbokens skribenter Jenna och Petra.

Innehållsförteckning

1. Så fungerar skolan i Finland	1	11. Språkligt stöd och lärande i skolan	33
2. Rättigheter och skyldigheter	3	11.1 Förberedande undervisning	
3. Så anmäler du ditt barn till skolan	5	11.2 Svenska som andra språk (s2)	
4. Olika skolnivåer	7	11.3 Hemspråksundervisning (Modersmålsundervisning)	
5. Vad barn lär sig i skolan	9	11.4 Stöd i skolan	
6. Skolans strukturer och rutiner	11	11.5 Religionsundervisning i Skolan	
7. Lov och terminer i Helsingfors skolor	13	12. Tolk för Föräldrar i Skolan	47
8. Skolans personal	17	13. Föräldrar och skolan	49
8.1 Skolhälsovård		14. WILMA – en digital hjälp	51
8.2 Kurator & skolpsykolog		15. Fritidsverksamhet och kultur	53
9. Fysisk aktivitet och skolmältider	25	16. Tips för att hjälpa ditt barn hemma	57
9.1 Specialkost		17. Ytterligare information	67
9.2 Skolgymnastik och kläder			
10. Skolregler och vardag	31		

1

1. Så fungerar skolan i Finland

I Finland går **alla barn** i skolan. Skolan är en plats där barn får **lära sig nya saker** varje dag, som att läsa, räkna, leka och träffa nya kompisar. Skolan hjälper barn att **utveckla färdigheter** inom många områden, som att prata olika språk, räkna, måla och förstå världen omkring dem.

Källor: Helsingfors stad, 2020

3

2. Rättigheter och skyldigheter

I Finland är **skolan gratis** för alla barn. Inga **böcker, pennor** eller **annat material** behöver köpas. Skolan ser till att eleverna får allt de behöver.

Alla elever får **gratis skolmat** varje dag. **Utflykter** och aktiviteter kostar inget.

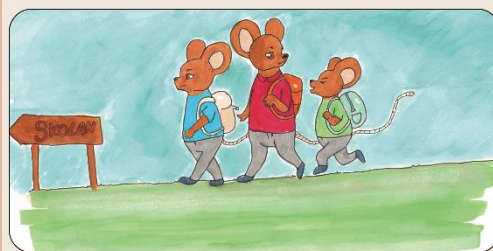
Alla barn mellan **7 och 16 år** måste gå i skolan i Finland och får samma chans till en bra utbildning.

Om ett barn behöver extra hjälp med **språket**, finns det program som stödjer lärandet.

Källor: Helsingfors stad, 2020

2

4

5

3. Så anmäler du ditt barn till skolan

Här får du några praktiska tips om hur du anmäler ditt barn till skolan och viktiga datum att känna till.

Hur man anmäler sitt barn till skolan

Det finns två sätt att anmäla ditt barn till skolan:

1.

Online: Du kan anmäla ditt barn via webbplatsen **ASTI** under en viss tid. För att logga in behöver du bankkoder. Du kan också anmäla ditt barn genom en elektronisk blankett som finns på Helsingfors stads webbplats.

Om du behöver hjälp kan du kontakta när skolans rektor.

Skanna QR-koden för mera information.

Källor: Helsingfors stad, 2020

7

4. Olika skolnivåer

I Finland börjar barnen i skolan vid 7 års ålder. Under **lägstadiet** går barnen i årskurs 1 till 6. Här lär de sig grundläggande ämnen som **modersmål, matematik** och **naturvetenskap**. Förutom de grundläggande ämnen deltar barnen även i ämnen som **musik, bildkonst, gymnastik** och andra aktiviteter.

När barnen har gått klart lägstadiet, fortsätter de till högstadiet. **Högstadiet** börjar i årskurs 7 och fortsätter upp till årskurs 9.

Efter årskurs 9 kan barnen söka till **gymnasium** eller **yrkesskola**. Båda skolorna är **gratis**. För att börja måste eleverna **ansöka** om att få plats, och valet beror på deras intressen och vad de vill göra i framtiden.

Källor: InfoFinland, 2024; Undervisnings- och kulturministeriet, u.å.

9

5. Vad barn lär sig i skolan

I den svenskspråkiga skolan får barn och ungdomar lära sig många olika saker. Här är några exempel på ämnen som behandlas under olika årskurser:

1+2 året

Barn lär sig **svenska (modersmål), matematik** och finska (första främmande språk). De får också lära sig om naturen och delta i olika aktiviteter som musik, bildkonst och gymnastik.

3 året

Barn börjar lära sig **engelska** som ett nytt språk.

4 året

Barnen lär sig om **samhället** och hur det fungerar.

5 året

Historia blir ett nytt ämne för barnen.

6 året

Sista året i lägstadiet. Förberedande för högstadiet.

Källor: InfoFinland, 2024; Undervisnings- och kulturministeriet, u.å.

6

8

10

11

6. Skolans strukturer och rutiner

I skolan lär sig barn olika ämnen under lektioner.

Skoldagen är uppdelad i olika ämnen, och hur lång skoldagen är beror på vilken årskurs man går i.

Varje lektion är 45 minuter lång, och mellan lektionerna finns korta raster

På rasterna kan man vila, prata med kompisar eller leka.

Källor: Helsingfors stad, u.ä.a.

13

7. Lov och terminer i Helsingfors skolor

Läsåret är uppdelat i två delar:

- **Höstterminen**
- **Vårterminen**

Övriga viktiga dagar:

- **Självständighetsdag:** 6 december
- **Valborgsmässoafton (Vappen):** 1 maj
- **Kristi himmelfärdsdag:** 1 maj men datum varierar

Ledigheter under året i Helsingfors:

- **Höstlov:** Ofta en vecka lång i oktober (vecka 42)
- **Jullov:** Från slutet av december till början av januari
- **Sportlov:** En vecka i februari (vecka 8)
- **Påsklov:** Vecka 13 eller 14 beroende på år
- **Sommarlov:** Från början av juni till mitten av augusti

Om ditt barn behöver vara ledigt utanför lovtider måste ni alltid få lov från skolan, och barnet kan behöva göra uppgifter under ledigheten.

Källor: Utbildningsstyrelsen, 2024b

15

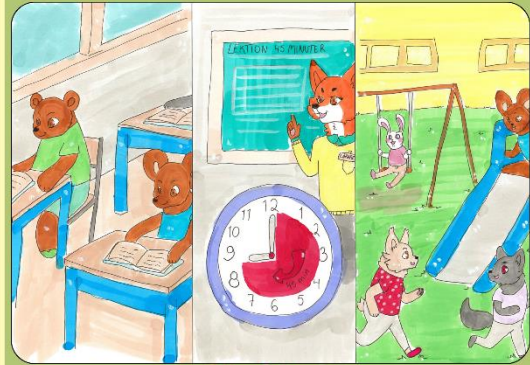
I Helsingfors ordnas många **fritidsprogram** för barn och unga under lov, som jullov, höstlov, sportlov och sommarlov. Aktiviteterna kan vara till exempel sport, skridskoåkning, konstläger eller utflykter. Vissa aktiviteter är gratis, medan andra har en låg kostnad.

💡-För mer information kan föräldrar besöka Helsingfors stads hemsida med att skanna Qr koden eller fråga på barnens skola.

Källor: Helsingfors stad, 2024

12

14

16

17

8. Skolans personal

I skolan finns många vuxna som hjälper till så att alla ska trivas och må bra. **Rektorn** är ansvarig för hela skolan och ser till att allt fungerar. **Lärarna** undervisar och hjälper till om någon har frågor eller inte förstår något. De ser också till att alla får hjälp när det behövs.

Förutom rektorn och lärarna finns kuratorer, skolpsykologer, läkare och skolhälsovårdare som alla hjälper eleverna att må bra. Alla dessa vuxna finns där för att stötta eleverna.

Källor: Utbildningsstyrelsen, 2024a

19

8.1 Skolhälsovård

Alla barn träffar **skolhälsovårdaren** varje år när de börjar skolan. **Skolhälsovårdaren** kollar att barnen växer som de ska, har bra syn och hörsel samt att de mår bra. I vissa årskurser får barnen också träffa en läkare för en hälsoundersökning.

Skolhälsovården ser till att barnen får de **vaccinationer** de behöver för att skydda mot sjukdomar.

Om ett barn blir sjuk under skoldagen kan läraren ringa föräldrarna så att barnet kan gå hem. Om barnet inte mår bra kan det också gå till **skolhälsovårdaren**, som finns på skolan under rasterna. Om skolhälsovårdaren inte är där kan läraren hjälpa barnet och bestämma om det är bäst att gå hem.

Källor: Institutet för hälsa och välfärd, 2023; Helsingin kaupunki, 2021; Suomi, 2023

21

8.2 Kurator och skolpsykolog

Om ett barn har svårt att koncentrera sig eller mår dåligt kan det få hjälp från **skolpsykologen**.

Skolpsykologen är en person som arbetar på skolan och hjälper barnet att må bättre och hantera svårigheter som kan påverka skolarbetet. Om barnet känner **stress, oro** eller **andra jobbiga känslor** kan **skolpsykologen** ge stöd för att hantera dessa.

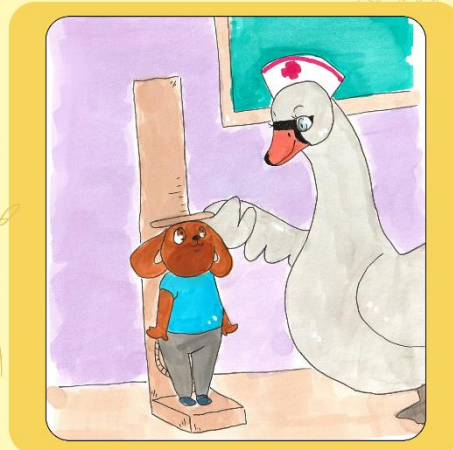
Kuratorn hjälper barnet om det har problem med vänner, om något jobbigt har hänt, eller om barnet behöver hjälp att lösa konflikter. Om barnet har svårt att prata med sina föräldrar om känsliga ämnen, kan **kuratorn** ge stöd. Det är viktigt att barnet själv får bestämma om hen vill prata med **kuratorn** eller inte.

Källor: Institutet för hälsa och välfärd, 2023; Helsingin kaupunki, 2021; Suomi, 2023

18

20

22

23

Skolpsykologen och **kuratorn** är inte alltid på skolan varje dag, och de kan ibland vara upptagna med andra uppgifter. Om barnet vill prata med någon av dem, kan **läraren hjälpa till att boka en tid** eller kontakta dem när de är på plats. Om barnet känner sig **väldigt ledset eller oroligt** kan **läraren** eller annan skolpersonal hjälpa till att stötta barnet tills psykologen eller kuratorn finns tillgänglig.

Källor: Helsingin kaupunki, 2021

24

25

9. Fysisk aktivitet och skolmåltider

Fysisk aktivitet är en viktig del av skoldagen. Barnen rör på sig både under idrottslektionerna och på rasterna. Detta hjälper till att hålla kroppen stark och frisk. Skolan erbjuder **gratis** skolmåltider som ger barnen energi och näring för att kunna lära och vara aktiva.

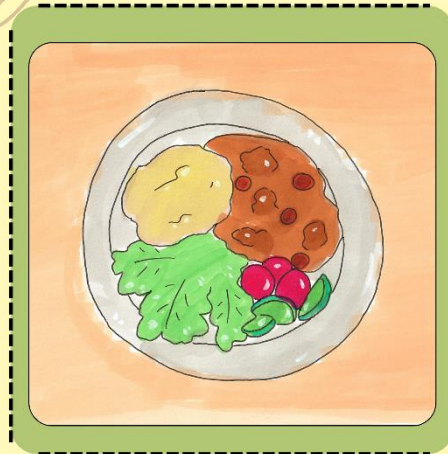

Skolmaten är både nyttig och mångsidig. Den innehåller grönsaker, proteiner, kolhydrater och fett som hjälper barnen att växa, må bra och orka med både skolan och andra aktiviteter.

Källor: Education Finland, 2024a & 2024b; Opetushallitus, 2024

26

27

9.1 Specialkost

Om ett barn behöver **specialkost**, till exempel på grund av **allergi** eller har matbehov på grund av **religion**, kommer skolan och skolhälsovården att hjälpa till att ordna detta. Det är viktigt att skolan informeras om barnets behov, och om det handlar om en **sjukdom** kan ett **intyg** från läkare eller skolhälsovårdare behövas.

Källa: Opetushallitus, 2024

28

9.2 Skolgymnastik och kläder

I **gymnastiken** är det viktigt att barnet har rätt kläder för att kunna röra sig fritt. Barnet ska ta med sina egna **gymnastikkläder** till varje gymnastiklektion. Det är också bra att ha med extra kläder att byta till efter lektionen för att känna sig bekväm. I vissa årskurser ingår **simning** i gymnastiken.

För att vara redo för gymnastik är det viktigt att tänka på **hygien** och **säkerhet**. Barnet ska ha på sig **gymnastikkläder**, som t.ex. **t-shirt**, **shorts** eller **träningsbyxor** och **inomhusskor**. Efter lektionen är det bra att tvätta sig och använda en **handduk**. Långt hår ska sättas upp, och **smycken**, **klockor** och **ringar** ska tas av. En **vattenflaska** får tas med, men inte **tuggummi**, **godis**, **läsk** eller **energidrycker**.

10. Skolregler och vardag

I skolan finns det regler som alla ska följa för att alla barn ska trivas och känna sig trygga. **Det är viktigt att visa respekt för varandra, vara vänlig och hjälpa till när det behövs.** Genom att lyssna och samarbeta skapas en trygg miljö där alla kan känna sig välkomna.

Alla ska vara uppmärksamma och delta i lektionerna genom att lyssna på läraren och göra sitt bästa. Ibland får barnen läxor att göra hemma. **Läxorna hjälper till att repetera och träna på det man har lärt sig i skolan.**

Om någon blir **retad**, **mobbad** eller **utanför** är det viktigt att **berätta för en lärare, kurator eller förälder**. **Mobbning är aldrig okej, och skolan undersöker alltid sådana situationer.** Alla barn ska känna sig trygga och respekterade i skolan, och om någon mår dåligt ska de få hjälp snabbt.

När alla följer skolans regler och ser till att ingen blir utsatt för mobbning, kan alla känna sig trygga och ha roligt i skolan!

Källor: Helsingfors stad, u.ä.a.

11. Språkligt stöd och lärande i skolan

I **Finland** finns **hjälp** för barn som inte har svenska eller finska som modersmål. Detta **stöd** gör att barnen kan förstå undervisningen bättre och delta aktivt i skolan. Här förklarar vi olika typer av stöd som kan hjälpa ditt barn.

Källor: Helsingfors stad, u.ä.b; Lag om grundläggande utbildning, 1998

35

11.1 Förberedande undervisning – Vad är det?

Förberedande undervisning är särskild undervisning för barn som nyligen har kommit till **Finland** och som inte kan svenska eller finska tillräckligt bra än. Denna undervisning hjälper barnen att:

- **Lära sig svenska** så att de kan förstå undervisningen.
- Få information om hur skolan fungerar i Finland.
- Delta i skolans aktiviteter och känna sig mer bekväma i skolan.

Förberedande undervisning är oftast för en kortare tid, så att barnet så småningom kan gå vidare till **vanliga klasser**. Om du vill veta mer om **förberedande undervisning**, prata med skolans personal. De hjälper gärna till.

Om du vill veta mer om förberedande undervisning, prata med skolans personal. De kan hjälpa dig att ordna så att ditt barn får det stöd det behöver.

Källor: Lag om grundläggande utbildning, 1998; Utbildningsstyrelsen, 2015

36

Så här ansöker du till förberedande undervisning för ditt barn

Hitta barnets närskola

- 1 • Gå till Servicekartan på internet. (QR-kod)
• Skriv in din hemadress. Då ser du vilken svenskspråkig skola som ligger närmast ert hem.

Fyll i en blankett

- 2 • Du måste fylla i en ansökan till förberedande undervisning.
• Det är en blankett (ett papper eller en pdf-fil).
• Om du behöver hjälp, kan du fråga rektorn.

Lämna in blanketten till skolan

- 3 • Ge blanketten till närskolans rektor.
• Du kan lämna den direkt i skolan, skicka med post eller e-post.

Vänta på svar från skolan

- 4 • Skolan kontaktar dig när de har läst ansökan.
• De berättar när ditt barn kan börja.

Skanna QR-koden för mera information.

Källor: Helsingfors stad, u.ä.e

37

11.2 Svenska som andraspråk (S2) – För barn som lär sig svenska

Vad är Svenska som andraspråk (S2)?

Svenska som andraspråk (S2) är undervisning för barn som inte har svenska som sitt första språk. I S2 lär sig barnet svenska genom att:

- **Prata svenska varje dag.**
- **Läsa och skriva** på svenska.
- Lära sig använda svenska i olika situationer både i **skolan** och i **vardagen**.

Om du vill veta mer om **Svenska som andraspråk**, kan du skanna QR-koden nedan för att besöka **Utbildningsstyrelsens hemsida**.

Källor: Suomi.fi, 2024a

38

39

Kan man byta mellan svenska som modersmål och S2?

Ja, det kan ditt barn göra. Om ditt barn börjar känna sig mer säker på svenska, kan han eller hon byta från att ha **svenska som andraspråk (S2)** till att ha **svenska som modersmål i skolan**. Detta beslut görs tillsammans med **skolan** och **föräldrarna**, och det är viktigt att det känns bra för barnet.

Hur ansöker man om S2?

För att börja S2 behöver ni fylla i en **ansökan**. Skolan kan hjälpa er att välja rätt nivå och kurser för barnet.

Om du är osäker på vad som gäller, fråga skolpersonalen om hjälp. De är där för att hjälpa till!

Källor: Utbildningsstyrelsen, u.ä.

40

11.3 Hemspråksundervisning (Modersmålsundervisning) – Behålla sitt eget språk

Vad är hemspråksundervisning?

Hemspråksundervisning innebär att barnet får lära sig sitt eget modersmål, alltså det språk som talas hemma. Det är viktigt för barnet att:

- **Behålla sitt modersmål** så att han eller hon kan prata med familj och släktingar.
- Lära sig **svenska** samtidigt, för att kunna klara av skolan och andra aktiviteter på svenska.

Hemspråksundervisning hjälper barnet att känna sig trygg i sitt eget språk och kultur, samtidigt som han eller hon lär sig svenska.

För att hemspråksundervisning ska ordnas krävs minst fem elever som talar samma språk. **Om det inte finns tillräckligt många** kan undervisningen ordnas i en annan skola.

Källor: Lag om grundläggande utbildning, 1998; Suomi.fi, 2024a

Hur ansöker man om hemspråksundervisning?

För att ansöka om hemspråksundervisning behöver föräldrarna fylla i en **ansökan**. Ansökningsblanketten kan du få från skolan eller ladda ner från stadens hemsida. Skolans personal kan hjälpa till om du har frågor om hur du gör ansökan.

Kom ihåg: Ett starkt hemspråk hjälper ditt barn att utveckla andra språk och att lyckas i skolan.

För att ansöka om modersmålsundervisning fyller föräldrar i en **ansökningsblankett**. Blanketten kan du få från skolan eller hitta på stadens hemsida, du kan skanna QR-koden nedan.

Skanna QR-koden för att läsa mer om hur du ansöker **modersmålsundervisning** på Helsingfors stads hemsida.

Källor: Lag om grundläggande utbildning, 1998; Suomi.fi, 2024a

11.4 Stöd i skolan – Extra hjälp när det behövs

Förutom språkundervisning finns det också annat stöd som kan vara bra för ditt barn. Om ditt barn har svårt i något ämne, kan en **speciallärare** hjälpa till. Specialläraren kan ge extra stöd för att barnet ska kunna hänga med i skolarbetet och känna sig trygg.

Om ditt barn har särskilda behov eller svårigheter, kan skolan ordna med **individuell hjälp** för att anpassa undervisningen efter barnets behov. Skolpersonalen kan ge information om vilket stöd som finns.

I Finland finns olika stöd för barn som inte har svenska eller finska som modersmål. **Förberedande undervisning, Svenska som andraspråk (S2), hemspråksundervisning** och annat stöd i skolan hjälper ditt barn att lära sig svenska och känna sig trygg i skolan.

Om du har några frågor om vilket stöd som finns, kan du fråga skolans personal – de hjälper gärna till att hitta det stöd som behövs.

Källor: Utbildningsstyrelsen, u.å.

11.5 Religionsundervisning i skolan

I Finland har alla elever **rätt** att få undervisning i **sin egen religion** om det finns **minst tre elever** som tillhör samma religion i skolan. Om det **inte** finns tillräckligt med elever i en skola, kan undervisningen ordnas tillsammans med elever från andra skolor.

Skolan ska vara **neutral** och **respektfull** mot **alla religioner**. Samtidigt ska den ge eleverna möjlighet att lära sig om **sin egen tro** och andra religioner. Detta görs för att skapa en **respektfull** och **förstående miljö** för alla, där varje elev känner sig **trygg** och **accepterad**.

Det är viktigt att familjer och elever känner till denna **rättighet**, så att de kan delta i undervisningen om de vill.

Källor: Utbildningsstyrelsen, 2022

47

12. Tolk för föräldrar i skolan

Om du som förälder har flyttat till Finland och ska på möte i skolan, har du rätt till hjälp av en tolk. **Tolken hjälper dig** att förstå och prata på ditt eget språk. **Skolan ordnar och betalar för tolken** om mötet handlar om skolans verksamhet, exempelvis när ni diskuterar ditt barns utbildning eller viktiga beslut. Detta gäller också om barnet får **extra stöd** eller **förberedande undervisning**.

Viktigt att veta:

- Om du inte kommer till mötet kan du behöva betala för tolken.
- **Barn får inte vara tolkar**, även om de kan svenska bättre än sina föräldrar.
- Om det inte finns en tolk nära, kan tolken delta via **telefon eller video**.

Alla föräldrar har rätt till tolk fram tills de får finskt medborgarskap.

Källor: Pörsi, 2024; Opetushallitus, u.ä.

48

49

13. Föräldrar och skolan

Föräldrar spelar en viktig roll i att hjälpa sina barn att **trivas** och **lyckas** i skolan. Genom att stödja barnen både **hemma** och i skolan kan föräldrar hjälpa barnen att göra sitt bästa.

Så här kan du som förälder hjälpa:

- 1 **Delta** på föräldramöten för att få information om skolans verksamhet.
- 2 Använd skolans **digitala plattformar**, som **WILMA**, för att följa med barnets framsteg.
- 3 Skapa en **lugn och bra plats** för studier hemma.

Källor: Mannerheimin lastensuojeluliitto, 2024

50

51

14. WILMA – en digital hjälp

WILMA är en app där föräldrar kan följa barnets skolarbete och kommunicera med läraren. För att använda WILMA behövs ett konto, som föräldrar får från skolan när barnet börjar.

Så här kan föräldrar använda WILMA:

- **WILMA finns både som webbtjänst och telefonprogram.** I telefonprogrammet finns vissa begränsningar, till exempel kan du inte se hela kalendern eller rapportera frånvaro.
- **Se betyg och uppgifter** för att följa barnets skolarbete.
- **Prata med läraren** via meddelanden om barnets skolgång.
- **Anmäla frånvaro** om barnet inte kan komma till skolan.
- **Se kalendern** med viktiga datum för läxor, prov och andra skolhändelser.
- **Ta del av nyheter från skolan** för att hålla sig uppdaterad.

Vissa skolor använder andra digitala plattformar, så fråga gärna skolan om de använder WILMA eller något annat.

Källor: Wilma, u.ä.

52

15. Fritidsverksamhet och kultur

Skolaktiviteter

Skolan erbjuder en rad aktiviteter som **sport, musik och konst**. Dessa aktiviteter ger barn möjlighet att vara aktiva, lära sig nya saker och träffa andra barn. Fråga skolan om vilka aktiviteter som erbjuds för ditt barn, då skolan ofta försöker anpassa utbudet för att alla barn ska kunna hitta något de tycker om.

Källor: Helsingfors stad, u.ä.c & u.ä.d; Suomi.fi, 2024b

Morgonklubben

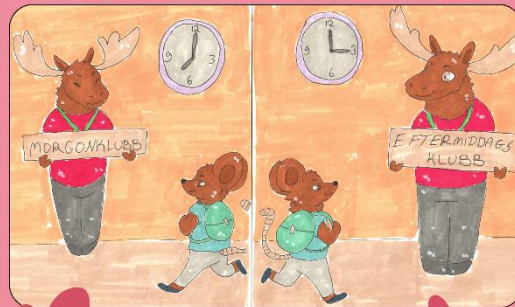
Morgonklubben är en plats där barn kan träffa vänner och göra roliga saker före skolan, som att leka eller pyssla. Den öppnar på morgonen före skolan börjar och finns på många skolor.

Fråga skolan om de erbjuder Morgonklubben och hur ditt barn kan vara med.

Eftermiddagsverksamhet (Eftis)

Efter skolan finns **Eftis** för barn i årskurs 1–2 och för barn i årskurs 3–9 som behöver extra stöd. Här kan barn leka, pyssla eller göra läxor. Eftis är öppet varje vardag.

Kostnaden kan variera, så fråga skolan om priset och hur du anmäler ditt barn.

Källor: Helsingfors stad, u.ä.c & u.ä.d; Suomi.fi, 2024b

16. Tips för att hjälpa ditt barn hemma:

Föräldrar kan också hjälpa till hemma genom att göra det lättare för barnet att fokusera på skolarbetet. Här är några tips:

Skapa en bra plats för studier:

Ha ett lugnt och bra ställe där barnet kan jobba utan störningar.

Ha en regelbunden rutin:

Om barnet har en vanlig tid för läxor och studier blir det lättare att hålla koll på arbetet.

Källor: Mannerheimin lastensuojeluliitto, 2024

59

Tips för att hjälpa ditt barn hemma:

Var positiv och ge beröm:

När barnet gör framsteg, även små, är det bra att säga något positivt. Det gör barnet glad och motiverat.

Fråga vad barnet har lärt sig:

Visa intresse för barnets skolgång. Fråga vad barnet tycker är roligt och vad som känns svårt. Du kan vara nyfiken på barnets erfarenheter och erbjuda hjälp genom att stötta med exempel eller bildstöd om det behövs.

Källor: Mannerheimin lastensuojeluliitto, 2024

* * 60

61

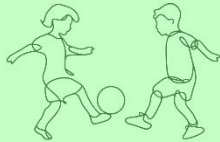
Tips för att hjälpa ditt barn hemma:

Gör lärandet roligt:

Koppla skolarbetet till aktiviteter som att titta på bilder, leka lärspele som memory eller räkna saker hemma. Ni kan också plantera ett frö och följa dess växt. Att lyssna på berättelser eller sjunga sånger hjälper barnet att lära sig nya ord och ljud.

Ge tid för lek och vila:

Lek är en naturlig del av lärande och vila ger barnet återhämtning så att det kan koncentrera sig bättre när det är dags att studera.

Källor: Mannerheimin lastensuojeluliitto, 2024

63

Tips för att hjälpa ditt barn hemma:

Använd appar och spel:

Det finns många roliga appar och webbsidor som hjälper barnet att lära sig svenska på ett lekfullt sätt. Även om föräldrarna inte kan svenska, kan barnet lära sig språket på ett roligt sätt.

Exempel på appar som kan vara användbara är:

Duolingo: En app där barnet lär sig språk genom små spel och övningar. Gratis att använda, men har även en betalversion.

Babblar: Barnet kan lyssna på berättelser och spela spel för att lära sig svenska och andra språk. Gratis, men vissa funktioner är betalversioner.

Albert: En app där barnet kan lära sig språk som svenska och matematik genom interaktiva spel. Gratis, men vissa funktioner är betalversioner.

64

65

Tips för att hjälpa ditt barn hemma:

Stöd barnets modersmål: Att tala, läsa och skriva på barnets eget språk är lika viktigt för språkutvecklingen som att lära sig svenska. Genom att stärka modersmålet blir det lättare för barnet att lära sig svenska.

Läsa och skriva: Uppmuntra ditt barn att prata, berätta historier eller rita bilder och prata om dem. Ni kan också lyssna på berättelser tillsammans och diskutera dem på både ditt modersmål och svenska. Att prata om vad ni gör och ser under dagen är också ett bra sätt att öva språket tillsammans.

Var tålmodig: Alla barn lär sig i sin egen takt. Ge barnet tid att förstå och öva på det som känns svårt.

Källor: Mannerheimin lastensuojeluliitto, 2024

66

67

17. Ytterligare information

Om du har frågor om skolrutiner eller anmälan, kan du besöka skolans hemsida eller kontakta skolans administration för mer hjälp.

68

Vi hoppas att denna handbok har varit till hjälp!

Tack!

Källor

Education Finland. (2024a). *School meals*. <https://www.educationfinland.fi/schoolmeals>

Education Finland. (2024b). *What we offer*. <https://www.educationfinland.fi/school-meals/what-we-offer>

Helsingfors stad. (2020). *Välkommen till skolan 2020-2021*. <https://www.hel.fi/statistikk/tiliteet-2019/kasko/popa/valkommen-tili-skolan-2020-2021.pdf>

Helsingfors stad. (oktober 2021). *Terveystieteiden opas ekoluokkien huuhkille 2022-2023*. https://www.hel.fi/statistikk/tiliteet-2019/kasko/popa/tervetuokoulun_opas_2022_2023.pdf

Helsingfors stad. (u.ä.a). En handbok om skolans vardag: information för vårdnadshavare. <https://onehuone.fi/wp-content/uploads/Koulun-arjen-opas-SWE.pdf>

Helsingfors stad. (u.ä.b). *Läroplanen, läroamnen och bedömning*. <https://www.hel.fi/sv/fostran-och-utbildning/grundlaggande-utbildning/am-grundskolan/laroplanen-laroamnen-och-bedomning>

Helsingfors stad. (u.ä.c). *Morgonverksamhet*. <https://www.hel.fi/sv/fostran-och-utbildning/grundlaggande-utbildning/morgon-och-eftermiddagsverksamhet-klubbar-och-hobbyer-i-skolorna/morgonverksamhet>

Helsingfors stad. (u.ä.d). *Eftermiddagsverksamhet*. <https://www.hel.fi/sv/fostran-och-utbildning/grundlaggande-utbildning/morgon-och-eftermiddagsverksamhet-klubbar-och-hobbyer-i-skolorna/eftermiddagsverksamhet>

Helsingfors stad. (u.ä.e). *Förberedande undervisning*. <https://www.hel.fi/sv/fostran-och-utbildning/grundlaggande-utbildning/annan-och-ansokan-tili-skolan/forberedande-undervisning>

InfoFinland. (13 augusti 2024). *Det finsländska utbildningssystemet*. <https://www.infofinland.fi/sv/education/the-finnish-education-system>

Institutet för hälsa och välfärd. (5 december 2023). *Skolhälsovård*. <https://thl.fi/sv/tema/barn-unga-och-familjer/social-och-halsovardstjanster/elev-och-studerandevard/skolhalsovard>

Lag om grundläggande utbildning. 628/1998. Finlex. <https://finlex.fi/fi/laki/ajantas/1998/19980528>

Mannerheimin Lastensuojeluliitto. (2024). *Hvya aiku koulutelle*. https://cdn.mil.fi/orod/2023/07/24120724/hvya-alku-koulutelle-vihko-a5_suomi_web.pdf

Opetushallitus. (2024). *Kouluruokailu*. <https://www.oph.fi/fi/kouluruokailu>

Opetushallitus. (u.ä.). *Maahanmuuttotilastien tulikausvaluut*. <https://www.oph.fi/fi/teematja-behittaminen/maahanmuuttotilastien-tulikausvaluut>

Opetushallitus. (13 juni 2024). *Kouluruokailu kuuluu kaikille*. <https://www.oph.fi/fi/koulutusja-tuolennin/kouluruokailu-kuuluu-kaikille>

Pörsti, L. (1 november 2024). *Tuikki löytyy järjestä, kun vanhemmat tulevat koululle keskusteluan*. <https://www.selkomeedia.fi/psikaliser/8030885>

Suomi.fi. (20 april 2023). *Skolhälsovård*. <https://www.suomi.fi/medborgare/halsa-och-sjukvard/upprattahallande-av-halsan/guide/halsovard-for-kole-elev-och-studerande/skolhalsovard>

Suomi.fi. (31 mars 2024a). *Undervisning i det egna modersmålet och hemspråket*. <https://www.suomi.fi/service/undervisning-i-det-egna-modersmalet-och-hemspraket-helsingfors-stad-fostran-och-utbildningssektor/f326516-b4c-4e86-b1a0-8a8d0c81584>

Suomi.fi. (24 juli 2024b). *Eftermiddagsverksamhet i skolorna*. <https://www.suomi.fi/service/eftermiddagsverksamhet-i-skolorna-helsingfors-stad-fostran-och-utbildningssektor/d22a2c68-d133-47b8-9a2a-f61aab36a734>

Undervisnings- och kulturministeriet. (u.ä.). *Utbildningssystemet*. <https://okm.fi/sv/utbildningssystemet>

Utbildningsstyrelsen. (2015). *NYTT SPÅK NY KULTUR - Undervisning och handledning av elever med invandringsgrund*. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/174004_nytt_sprak_ny_kultur.pdf

Utbildningsstyrelsen. (19 september 2022). *Anvisning om anordnande av undervisning i religion och livsåskådningskunskap i den grundläggande utbildningen och äskådningsfostran i forskoleundervisningen samt om gemensamma fester och religiösa evenemang*. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Anvisning_om_anordnande_av_undervisning_i_religion_och_livsk3%Ask%C3%A5dningskunskap_i_den_grundl%C3%A5ggande_utbildningen_och_%C3%A5sk%C3%A5dningsfostran_i_f%C3%B6rskoleundervisningen_samt_0901a0b580a0136a.pdf

Utbildningsstyrelsen. (2024a). *Skolan i rörelse - Aktiva och trivsammare skoldagar*. <https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/skolan-i-rorelse-aktiva-och-trivsammare-skoldagar>

Utbildningsstyrelsen. (8 april 2024b). *Skolornas arbetstider och lov läsåret 2024-2025*. <https://www.oph.fi/sv/nyheter/2024/skolornas-arbetstider-och-lov-lasaret-2024-2025>

Utbildningsstyrelsen. (u.ä.). *Svenska som andraspråk och litteratur*. <https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/svenska-som-andrasprak-och-litteratur>

